

www.musavat.com

MÜSAVAT

Xəbər
Bakı-Quba
yolunda
dəhşətli
qəza: 3 ölü,
onlarla
yaralı...
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 oktyabr 2018-ci il Bazar ertəsi № 205 (7094) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

İlin 9 ayı geridə qaldı: payızda manatı nə gözləyir?

Milli valyuta payızda "üşüycəkmi"?- İqtisadçı alimdən ölkə iqtisadiyyatı ilə bağlı maraqlı təhlil

yazısı səh.6-da

Qarabağ mitinqi baş tutdu, bəs niyə ikili rəy yaranıb?

yazısı səh.9-da

Bakı hotellərində turistləri öldürən saxta qida əlavələri qadağan edildi

yazısı səh.3-da

Rusiya mətbuatı təqib olunan azərbaycanlı sahibkardan nələr yazdı...

yazısı səh.10-da

"Rus NATO-su", yoxsa NATO: Bakının balanslı kursuna təhlükə varmı?

yazısı səh.4-da

Sağlığında özünə qəbir yeri alanlar - dinimiz isə deyir ki...

yazısı səh.10-da

Tanınmış politoloq:

"Qarabağda müharibə artıq başlayıb"

yazısı səh.11-də

Ərdoğanın kritik Almaniya səfəri: buzlar əriyir, amma...

yazısı səh.12-də

Ağcabədidə uşağını borcla məktəbə göndərən ana sosial yardım istəyir

yazısı səh.2-də

Masallıda axtarışda olan şəxs tutuldu, böyük cinayətləri üzə çıxdı

yazısı səh.14-də

"Yeni Musavat" qəzeti 6 günlük iş rejiminə qayıtdı - bazar ertəsi də satışda!

yazısı səh.2-də

SEÇKİ, QARABAĞ, LEGİTİMLİK... - PAŞINYANIN QƏLİZ ÜÇMƏCHULLU TƏNLİYİ

Erməni baş nazir və komandası Bakının İrəvana verdiyi sonuncu taym-autu nəyə "xərcləyəcək"?; Ermənistan rəhbərliyi üçün kritik gerisayım başlayıb...

MUSAVAT.COM
onlayn ictimai-siyasi qəzet

yazısı səh.8-də

"Qasıd"ın əmlakını su qiymətinə satdılar, qəzetlərə "atdılar" - böyük torpaq maxinasıyası

ASC-nin "Yeni Musavat" a olan borcu kimin cibinə gedib?

yazısı səh.5-də

Ayaz Mütəllibov:
"Azərbaycanı heç kəs tora sala bilməz"

yazısı səh.7-də

Seyfəddin Əsəd

Tanınmış həkim soyuqdaymə və qripdən qaçmağın yolunu göstərdi

yazısı səh.14-də

Əkrəm Həsənov:
"Problemlə bağlı kreditlərlə bağlı vəziyyət hələ bir neçə il sürəcək"

yazısı səh.4-də

1 oktyabr 2018

ÜSAVAT
ELAN

“Yeni Müsavat” qəzeti bu gündən həftədə 6 dəfə nəşr olunma rejiminə qayıdır

Xəbər verdiyimiz kimi, “Yeni Müsavat” qəzeti yay tətili ilə əlaqədar müvəqqəti olaraq, həftədə 5 dəfə nəşr olunurdu. Artıq qəzet əməkdaşlarının yay tətili ilə bağlı məzuniyyətləri sona çatıb. Ona görə də “Yeni Müsavat” qəzetinin rəhbərliyi tərəfindən qəzetin ənənəvi xarakter daşıyan həftədə 6 dəfə nəşr olunma rejiminin bərpası barədə qərar verilib.

Bu gündən - 1 oktyabr tarixindən etibarən qəzet hər həftənin bazar ertəsi günləri də satış köşklərində oxucuların ixtiyarında olacaq.

□ REDAKSIYA

Ağcabədidə uşağını borcla məktəbə göndərən ana sosial yardım istəyir

Ülviyyə Quliyeva Malik qızı Ağcabədi rayonunun Şahsevən kəndindəndir. O, sosial-iqtisadi vəziyyətinin ağır olması ilə bağlı redaksiyamıza müraciət edib.

Şikayətçi deyir: “Yaşadığım ev anamındır. Mən yerli, yoldaşım isə Xocalı köçkünüdür. Boşanmışıq. 1 övladım var - Rəsmiyyə Qəhrəmanlı. Boşanandan sonra sosial yardım alırdım. Ağcabədidə sosial təminat idarəsinə gedirəm. Hər il sosial yardım alırdım. Bu il dedilər ki, ananı üstünə yaz. Anamın 61 yaşı var. Ona nə iş tapım? 3 aydır zavod dayanıb. İşsizəm. 120 manat alırdım. Anamın işiğni kəsdilər. İşiq pulunu necə ödəyək, mənə köməklik etsinlər, uşağımın sosial müavinətini düzəldim. Dolanışıqımız çətinidir. Gedirəm soğan çıxarmağa. Cəmi 6-7 manat verirlər. Vəziyyətimiz ağırdır. Sosial müavinət vermirlər, heç olmasa, işlə təminat etsinlər. İşə gedib gəlməyim 1 manatadır. Pambıq zavodunda işləyirik. Tonnaj olmur. 3 aydır zavod dayanıb. Alətlər yoxdur ki, təmir etsinlər. Ağcabədinin icra başçısı Şahin Məmmədovun yanına getdim. Dedilər ki, başçının zavodu var iş verə? Alimant ala bilmirəm. Uşağın məktəb paltarını belə ala bilmədim. Qonşudan borc almışam. Onları başa sala bilmirəm ki, mənim anama aidiyyətim yoxdur. 142-yə zəng etdim. Onlar da dedilər ki, sizə sosial yardım düşür. Yerli söbə isə sənədimi təsdiqləmir”.

Ümid edirik, aidiyyəti qurumlar anaya köməklik göstərəcəklər.

□ E.HÜSEYNOV

Erməni spiker Qarabağ separatçısı ilə görüşdü

Ermənistan parlamentinin sədri Ara Babloyan qanunsuz olaraq Azərbaycan ərazilərinə gəlib. Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, erməni spiker işğal altındakı Dağlıq Qarabağa səfər edib. O, 29 sentyabrda Qarabağ separatçılarının başçısı Bako Saakyanla görüşüb.

Məlumatda deyilir ki, Babloyan Saakyanla “iki respublikanın parlamentlərarası əməkdaşlığı” barədə müzakirə aparıblar. Ermənistan parlament sədrinin bu addımı işğalçı ölkənin növbəti tənqibə olmaqla yanaşı, İrəvanın sülh danışıqlarından maraqlı olmadığını nümayiş etdirir. Sentyabrda Ermənistanın baş naziri, müdafiə və xarici işlər nazirləri də Qarabağda olublar.

□ Cavid TURAN

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

İsrail döyüş vertolyotlarımızı modern raketlərlə silahlandırır

İsrailin “Rafael” şirkəti Azərbaycanın döyüş vertolyotlarını modernizə edilmiş “Spike” raketləri ilə silahlandırır. Virtu-alaz.org xəbər verir ki, bunu ötən həftə Bakıda keçirilmiş “ADEX 2018” müdafiə sərgisində şirkətin regional direktoru Şimon Naymen açıqlayıb.

“Hazırda biz Azərbaycanda hərbi vertolyotlarda modernizə edilmiş “Spike” raketlərinin quraşdırılmasını həyata keçiririk. Bu raketlərin fəaliyyət radiusu 30 kilometrdir. Bu isə o deməkdir ki, modernizə edilmiş “Spike” raketləri ilə silahlanmış hərbi vertolyot düşmən üçün əlçatmaz olacaq. Başqa sözlə, vertolyotlar Azərbaycanın nəzarətində olan ərazilərdən düşmənin nəzarəti altında olan ərazilərə dəqiq zərbə endirəcək, bu zaman özü atəş altına düşməyəcək” - Şimon Naymen bildirib.

“Rafael” şirkətinin regional direktoru onu da deyib ki, şirkət Bakıda sərgidə MiQ-25 qıncılarında quraşdırılması mümkün olan ən yeni kəşfiyyat sistemlərini də nümayiş etdirib. Bu sistemlər 350 kilometr məsafədən informasiyanı online rejimində ötürə bilir.

Azərbaycan ordusunun döyüş vertolyotlarının düşmənin daşınan zenit-raket

komplekslərinin fəaliyyət radiusuna daxil olmadan hədəflərə dəqiq zərbə endirmək imkanında olduğunu bu ilin mayında müdafiə naziri Zakir Həsənov da silahlı qüvvələrin 100 illiyinə həsr edilmiş mətbuat konfransı zamanı açıqlamışdı. Nazir bildirmişdi ki, 2016-cı ilin aprel döyüşlərinin təcrübəsindən çıxış edərək döyüş vertolyotlarının düşmənin daşınan zenit-raket komplekslərinin fəaliyyət radiusuna daxil olmadan 50 kilometrə qədər məsafədən hədəfləri vurmağa imkan verən sistemlərlə təchiz edilməsi həyata keçirilir. 2016-cı ilin aprelinde Azərbaycan xüsusi təyinatlı qüvvələrinin bir vertolyotu düşmən mövqelərinə yaxın məsafədən zərbə endirərək vurulmuşdu.

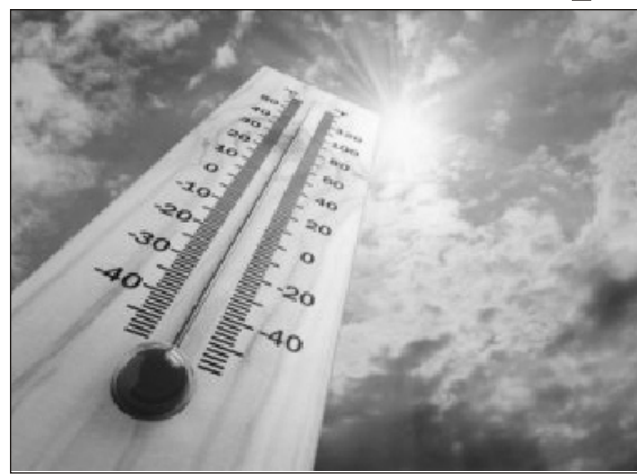
Azərbaycanın döyüş vertolyotlarının İsrail istehsalı olan raketlərlə təchiz edilməsi hələ bir neçə il əvvəl başlamışdı. Lakin o zaman söhbət radiusu 10-20 kilometr olan raketlərdən gedirdi. Ermənistan isə son illərdə Rusiyadan “Verba” daşınan zenit-raket sistemləri əldə etdiyindən həmin radiuslu raketlər Azərbaycan ordusunun vertolyotlarının düşməne zərbə endirərkən atəş altına düşməsinə qaçılmaz edə bilirdi. İndi isə vertolyotlar təmas xəttini keçmədən, yaxud hücum edən qoşunların onlarla kilometr arxasından düşmən hədəflərinə sərrast zərbələr endirib onların tanklarını, zirehli maşınlarını, atəş nöqtələrini sıradan çıxara biləcək.

Oktyabrda hava necə olacaq?

Oktyabr ayında havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər yüksək olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının da iqlim normasına yaxın, bəzi ərazilərdə isə bir qədər çox olacağı ehtimal olunur. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Musava.com-a-a verilən məlumatla görə, birinci on günlükün ilk günlərində havanın nisbətən sabit, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Bakıda və Abşeron yarımadasında orta aylıq temperaturun 16-18 dərəcə (gecələr 12-17, gündüzlər 19-24, bəzi günlərdə 26-29 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox (norma 17-23 mm) olacağı gözlənilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında orta aylıq temperaturun 14-16 dərəcə (gecələr 9-14, gündüzlər 18-23, bəzi günlərdə 26-31 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı (nor-

ma 19-32 mm) gözlənilir.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Daşkəsən və Gədəbəy rayonlarında orta aylıq temperaturun 9-12 dərəcə (gecələr 4-9, bəzi günlərdə 12, gündüzlər 12-17, bəzi günlərdə 19-21 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Xızı, Siyəzən, Şabran, Quba, Qusar, Xaçmaz rayonlarında orta aylıq temperaturun 10-14 dərəcə (gecələr 8-13, dağlarda 0-5, gündüzlər 14-19, bəzi günlərdə 22-25 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir.

Qazax, Gəncə, Goranboy, Tər-Tər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında orta aylıq temperaturun 13-15 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim norması daxilindədir.

Mərkəzi-Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş,

Azərbaycanda sərnişinlər ən çox avtobuslardan istifadə edirlər

2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ərzində Azərbaycanda nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 151,8 milyon ton yük daşınıb və 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,2 faiz artım müşahidə olunub. Modern.az-ın məlumatına görə, yüklərin 3,7 faizi dəniz, 6,0 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 65,0 faizi avtomobil nəqliyyatı, 25,2 faizi isə boru kəməri ilə daşınıb.

Hesabat dövründə nəqliyyatçılar 1 milyard 279,1 milyon nəfər və ya 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,3 faiz çox sərnişinə xidmət göstərirlər. Sərnişinlərin 88,0 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,8 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınıb. Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ərzində 9,1 milyon ton yük, 1 milyon 766,3 min sərnişin, dəniz nəqliyyatı ilə 5 milyon 559,7 min ton yük, 10,9 min nəfər sərnişin daşınıb. Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan avtomobil nəqliyyatı ilə 98,8 milyon ton yük, 1 milyard 125,3 milyon sərnişin daşınıb. Sərnişinlərin 96,1 faizi avtobus, 3,9 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə edib. Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 150,4 milyon nəfər olub. Hava nəqliyyatı ilə 1 milyon 687,3 min sərnişin daşınıb.

Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında orta aylıq temperaturun 15-17 dərəcə (gecələr 13-18, gündüzlər 19-24, bəzi günlərdə 25-30 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında orta temperaturun 11-16 dərəcə (gecələr 12-17, dağlarda 3-8, gündüzlər 20-25, bəzi günlərdə 28 dərəcə) isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim norması daxilindədir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər çox (norma 96-274 mm) olacağı gözlənilir.

Bakı hotellərində bir-birini əvəzləyən ölümlərin qaynağı ola biləcək bir qida əlavəsinin məhkəmə qaydasında ölkə ərazisində yayılması qadağan edilməsi haqda xəbər alınıb.

Belə məlum olur ki, ölkəyə psixotrop mənşəli, insan orqanizmi üçün zərərli olan potensiya aktivatorlarının gətirilməsi və yayılmış belə qida əlavələrinin aptek şəbəkələrindən yığışdırılması haqda 2 sayılı İnzibati İqtisad Məhkəməsi tərəfindən ötn il qərar verilib. Həmin qərar bu ilin martında Ali Məhkəmə tərəfindən qüvvədə saxlanılıb.

"ELAS-A" MMC Bakı şəhər sakini Bəxtiyar Nazim oğlu Əliyevə qarşı iddia qaldıraraq onun ölkəyə gətirdiyi saxta qida əlavələrinin istifadəsinin qadağan edilməsi, dövriyyədə olan əlavələrin yığışdırılmasını xahiş edib. Məhkəmə iddia üzrə araşdırma aparıb və qərar verilib ki, ölkə ərazisində dövriyyəsi qadağan olunmuş saxta qida əlavələri satış şəbəkələrindən yığışdırılıb məhv edilməli, cavabdehdən "ELAS-A" MMC-nin xeyrinə 3 min manat tutulub ödənməlidir.

Redaksiyamıza daxil olan məlumatlardan aydın olur ki, məhkəmənin qərarı sənəd üzərindən o yana keçməyib və ölkədə turistlərin, xüsusən ərəb turistlərinin potensiya aktivatoru bilib aldıqları saxta qida əlavələri - "Herakl", "Afrika şiri" və s. bu kimi aktivatorlardan ölmə ehtimalı var.

Məsələnin digər maraqlı tərəfi odur ki, 2 sayılı İnzibati İqtisad Məhkəməsinin Bəxtiyar Əliyevlə bağlı araşdırma apardığı günlərdə Daxili İşlər Nazirliyi Mütəşəkkil Cənayyətə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi onun izinə düşüb. Bəxtiyar Əliyevin saxlanılması haqda https://www.youtube.com/watch?v=R_19CNztmGU&app=desktop https://www.youtube.com/watch?v=R_19CNztmGU&app=desktop videolar yayılıb.

Məhkəmə qərar verəndən sonra işə qərar icra olunması üçün Suraxanı Rayon İcra və Probasiya Şöbəsinə göndərilib. Bu ilin martında iş üzrə son qərar verilsə də, saxta qida əlavəsi apteklərdən bu günə qədər yığışdırılmayıb. Məhkəmə qərarını qərəzli şəkildə icra etməyən Bəxtiyar Əliyev sentyabrın 24-də Suraxanı Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq Suraxanı Rayon

Bakı hotellərində turistləri

öldürən saxta qida

əlavəsi qadağan edildi

Məhkəmə qərarı icra olunmur; hakim bu qida əlavələrini ölkəyə gətirən şəxsi niyə azad edib?

Məhkəməsinə təhvil verilib. Lakin Suraxanı Rayon Məhkəməsinin hakimi Gülsərə İmanova Bəxtiyar Əliyevin barəsində hər hansı bir tədbir görmədən onu sərbəst buraxıb.

Qeyd edək ki, hakim Gülsərə İmanova məhkəmə qərarını qərəzli olaraq icra etməyən Bəxtiyar Əliyevi məhkəmə zalından azad etsə də, barəsindəki məhkəmə qərarının icra vəziyyəti ilə maraqlanmayıb. Bu məhkəmədən təxminən 1 ay əvvəl Bakıda, paytaxtın Nərimanov rayonu ərazisində İraq vətəndaşı, 1967-ci il təvəllüdü Ammar Ali Abed Al-Juvoorin "Caspian Bussines" hotelində ölmüşdü.

O, təcili yardımla Respublika Kliniki Xəstəxanasına çatdırılsa da, orada ürək tutmasından dünyasını dəyişmişdi. Həmin vaxt hoteldən ölkə.az-a verilən açıqlamaya görə, Ammar Ali Abed Al-Juvoorin avqust ayının 3-dən turpaktəhlə İraqdan Azərbaycana turist kimi gəlib, ayın 10-da qayıtmalı imiş: "Hadisə axşam saat 18 radələrində baş verib, halı pisləşdi, bizə məlumat verdi, biz də təcili yardım çağırıdım, apardılar xəstəxanaya. Sonra məlumat gəldi ki, dünyasını dəyişib. Biz də ölüm faktı ilə bağlı nümayəndəliyə məlumat verdik. Ümumiyyətlə, onun ölümünə ilkin səbəb kimi cinsi gücü artıran dərmanları həddindən artıq çox qəbul etməsidir, onun da üstündən enerji içkilərini içirlər. Bu zaman da ürayin fəaliyyəti pozulur və belə hallar yaranır".

Faktla bağlı Nərimanov rayonu Prokurorluğunda araşdırma aparılır. Oxsar hadisə paytaxtın "Viva Boutique Hotel"də də baş verib. Ərəb turistin mədə qanaxmasından öldüyü ehtimal edilir. Xatırladaq ki, bu ilin yanvar ayında Bakıda hoteldə ərəb turist ürək çatışmazlığından dünyasını dəyişmişdi. Nərimanov rayonu Prokurorluğunun məlumatına görə, 56 yaşlı Məsfər Oman Əbillahi qaldığı hotel nömrəsinə yüngül əxlaqlı 3 qadınla gəlib. Polis hadisə yerinə gələn zaman qadınlar həmin nömrədə olmayıb. Bundan 2 il əvvəl JW Marriott Abşeron hotelindəki nömrələrdən birində ərəb turistinin cəsədi aşkarlan-

mışdı. 1953-cü il təvəllüdü Əlimuhanna Məhəmməd Əli Aminənin cəsədində zorakılıq əlamətlərinə rast gəlinməyib. Məhkəmə-tibb ekspertləri 270 kiloqram çəkisi olan ərəbin cəsədini yarıblar. Ərəb turistin ürək tutmasından öldüyü qənaətinə gəlinib. Ərəb turistlərin Bakıda ölmələri ilə bağlı bir neçə versiya var. Azərbaycana axın edən ərəb kişiləri öz-lərini burda sərbəst aparır, həddindən çox spirtli içki qəbul edir və yüngül əxlaqlı qadınların xidmətlərindən istifadə edirlər. Ehtimal olunur ki, ərəb kişilərin orqanizmi buna davam gətirmir.

Tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Vasif İsmayıl turistlərin ölümünə səbəb ola-cıq cinsi aktivliyi artıran dərmanların istifadəsi haqda "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları demişdi. Sitat: "Ərəblər Azərbaycana 5-6 günlük gəlir. Fələkdən bir gün çalmış kimi istəyirlər cinsi əlaqədə çox olsunlar və "Viaqra"dən istifadə edirlər. Amma bunlar konkret hadisəni izah etmir. Bunlar sadəcə, versiyadır".

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

Paşinyan: "İlham Əliyev savadlı insandır"

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev savadlı insan təəssüratı doğurdu. Virtualaz.org "Sputnik-Ermənistan"a istinadən xəbər verir ki, bunu jurnalistlərlə söhbətində Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan deyib.

"Bu razılıqların əldə olunmasını çox vacib hesab edirik. Əhəmiyyətlidir ki, İlham Əliyevlə əlaqə yaratmaq barədə razılıq, sabah bu barədə ATƏT-in Minsk qrupunun üzvlərinə rəsmi məlumat verəcəyik ki, Ermənistan və Azərbaycan rəhbərliyi arasında daimi rabitənin yaradılması haqqında razılıq olmuşdur", - Paşinyan qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, bunun texniki cəhətdən necə icra ediləcəyi hələlik aydın deyil. Lakin bu, vəziyyətə daha operativ nəzarət etməyə imkan yaradacaq. Paşinyan bildirib ki, İlham Əliyev onda normal, müsbət təəssürat doğurub. Onlar normal, "sivil" söhbət ediblər. "O, savadlı insan təəssüratı doğurdu" - Paşinyan vurğulayıb.

Erməni baş nazir qeyd edib ki, yaxın zamanlarda İlham Əliyevlə görüşü gözlənilir. Lakin yarım saat ərzində informasiyanın ötürülməsinin mümkün olduğu rabitənin mövcudluğu operativ məsələlərin həllində yardımçı olmalıdır.

Xatırladaq ki, Paşinyan Düşənbədə MDB dövlət başçıları ilə görüşündə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə bir sıra məsələlər üzrə razılıq əldə etdiklərini demişdi. Bunlar sərbəst sülh şəraitinin qorunması, dialoq və danışıqlar prosesi-nə sadiqlik və operativ rabitənin yaradılmasıdır.

Azərbaycandakı bu mağazada hər şey pulsuzdur

İsmayılı sakinləri ehtiyacı olan insanlara əl tutmaq üçün maraqlı bir yola əl atıblar. ARB TV xəbər verir ki, İsmayılıda bir mağaza var ki, burda satılan hər şey pulsuzdur.

Rayonun mərkəzində xeyriyyə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən mağaza imkansız insanlara pulsuz pal-paltar, müxtəlif əşyaları təqdim edir. "Ehtiyacın varsa götür, ehtiyacın yoxdursa gətir" adlı kampaniyaya bütün rayon sakinləri qoşulub. Həm müraciət edən imkansız insanlara paltar götürmək imkanı yaradılır, həm də xeyirxah insanların gətirdikləri paltarlar qəbul edilir.

Xamış Babayev - sakin: "Kimlənsə maddi imkanı aşağıdır, buradan yararlı paltar alıb istifadə edirlər. Gözəl təşəbbüsdür".

Kəmalə Xəlilova - sakin: "5 uşaq anasıyam, uşaqlar bir-birinin paltarını geyinirlər. Eşitdim burada belə bir mağaza var. Gəldim müraciət etdim".

Nariyə Babayeva - sakin: "Paltar götürmüşük uşaqlara. Bu mağazanı açanlara, bu şəraiti quranlara təşəkkür eləyirik. Çox sağ olsunlar".

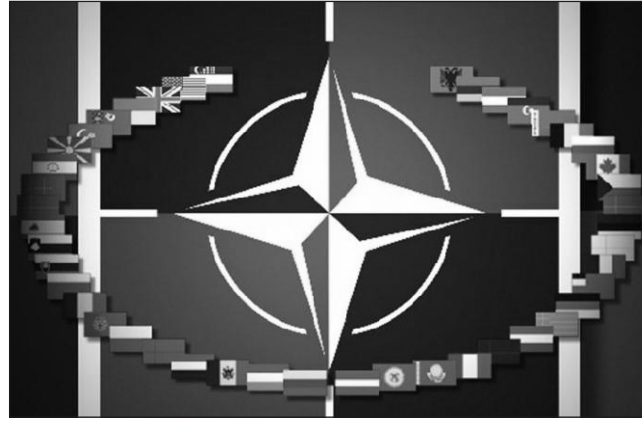
Vitrində ayaqqabı, uşaq geyimləri, yay və qış geyimləri üstünlük təşkil edir. Ölçülər də fərqlidir. İsmayılı ilə yanaşı, qonşu Ağsu və Göyçay rayonlarından da mağazaya maraqlı böyükdür. "Ehtiyacın varsa götür, ehtiyacın yoxdursa gətir" adlı kampaniyası çərçivəsində həttə əlil vətəndaşlara əlil arabası, bir neçə imkansız ailələrə isə məişət avadanlıqları hədiyyə olunub.

Rusiya politoloq Qriqori Trofimçuk "Azərbaycan xəbərləri" nə təqdim etdiyi məqalədə Cənubi Qafqazdakı vəziyyət və Rusiya ilə ABŞ arasında bu regiona təsir uğrunda başlamış mübarizə barədə maraqlı iddialarla çıxış edib. Burada bizim diqqətimizi çəkən Azərbaycanla bağlı olan hissədir (axar.az).

Politoloq Azərbaycanın "rus NATO"su adlanan Kollektiv Əməkdaşlıq Müqaviləsi Təşkilatı ilə NATO arasında seçim etməli olacağını söyləyib. Sitat: "Rusiya hələ ki, regionda Azərbaycanı strateji tərəfdaşına çevirməyə tələsmir. Lakin son zamanlar baş verənlər göstərir ki, o, bunu istənilən məqamda etməyə hazırdır. Azərbaycan MDB-dən başqa Rusiyanın iştirakçısı olduğu heç bir bloka üzv deyil. Bu baxımdan Azərbaycan əsas sahələrdə tutarlı faktora çevrilir. Bu yaxınlarda Xəzər dənizinin hüququ statusu haqda imzalanmış Konvensiyanı buna misal göstərmək olar. Azərbaycan nə bilavasitə Avrasiya İqtisadi İttifaqına, nə də Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatına iştirakçı kimi qoşulmuşdur. Çünki Azərbaycan, Konstitusiyasında qeyd olunduğu kimi, öz neytrallığını qorumaq hüququna malikdir. Ancaq bu formatlarla sıx əlaqələr qurmaq üçün müşahidəçi qismində çıxış etməyə hazırdır. Rəsmi Bakı başa düşür ki, hətta bu istiqamətdə atdığı addımlar Ermənistan qarşı qeyri-hərbi silah ola bilər. Odur ki, bu istiqamətdə işlərini daha da genişləndirir. Hazırda Bakı üçün əsas məqsəd Moskva ilə arasında baş verə biləcək 2013-cü "soyuqlaşma"nın təkrar yaşanmasının qarşısını almaqdır. Lakin 2013-cü il dünya siyasətində böyük dəyişikliklərə səbəb olan Kırım hadisəsindən öncə baş vermişdi. Odur ki, Rusiyanın

"Rus NATO-su", yoxsa NATO: Bakının balanslı kursuna təhlükə?

Politoloq: "Artıq üstüörtülü danışmaq vaxtı deyil, "kartları" açmaq vaxtıdır"

hazırda gedən müharibələrdə iştirakının Rusiya - Azərbaycan münasibətlərinə necə təsir göstərəcəyi məlum deyil. Burada üstəlik Rusiyanın Türkiyə ilə də münasibətlərini bir faktor kimi nəzərə almaq lazım gələcək. Başqa hərbi bloklarda iştirak etmək baxımından Azərbaycan nəzərə alınmalıdır ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı ilə müəyyən məsələlərdə oynamaq olar, amma NATO ilə belə münasibətlər qurmaq mümkün deyil. Odur ki, əgər Azərbaycan KTMT ilə yaxınlaşmasa, Cənubi Qafqazda qaçılmaz olacaq gərginlik şəraitində onu güclə NATO ilə yaxınlaşdır-

mağa çalışacaqlar. Burada "İsveçrə variantı" alınmayacaq. Bu halda artıq formal neytrallığa istinadlar əhəmiyyət kəsb etməyəcək. Hətta Bakının bu günə qədər aldığı müasir silahlar belə onun köməyinə gəlməyəcək. Bu baxımdan qarşıda gözlənilən hadisələrin fonunda rəsmi Bakı öz dövlətçiliyini hansı yolla qoruyacağını seçməli olacaq".

Politoloq Əhəd Məmmədli balanslı siyasətin bir yerə qədər olduğunu söylədi: "Azərbaycana deyirlər ki, mövqeyini ortaya qoy, yolunu seç. Lap yaxşı, onda mən də burdan rus həmkarına səslenirəm ki, əgər istəyirsinizsə Azərbaycan KTMT-yə

üzv olsun, Qarabağı qaytarmağa bizə mane olmayın. Əks halda, Azərbaycan Gürcüstan, Ukraynanın işğal olunmuş ərazilərini gözlənti olaraq NATO-ya inteqrasiya olacaq. Fikrimcə, rəsmi Bakı məhz bu cür Kremlə danışmalıdır. Artıq Azərbaycan-Rusiya münasibətləri konkretləşdirilməlidir. Rusiya Azərbaycanın dostudur, yoxsa düşməni? Onsuz da gec ya tez o torpaqlar bizə qayıdacaq, özü də tək o torpaqlar deyil. Əsas rus şantajından dövlət olaraq qurtulmalıyıq. Sizi inandırırım ki, ruslarla konkret danışsaq, narazılığımızı ortaya qoysaq, onlar Azərbaycanı da itirmək is-

can qətiyyətlə təzyiqlər qarşısında geri çəkilməməlidir: "Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, rəsmi Bakı Moskva ilə münasibətləri konkretləşdirməlidir. Moskva Bakını anlasa, bu bizim üçün indiki vəziyyətdə ən yaxşı haldır. Yox, özünü indiki kimi aparsa, onda Azərbaycan Qarabağın müvəqqəti işğalını gözlənti olaraq, Türkiyə və NATO-ya sürətlə inteqrasiya etməlidir. Rus şantajından qurtulmağın başqa yolu yoxdur. Rusiya həmişə Azərbaycanı tərəfdaşına çevirmək istəyib. Sadəcə bunu Qarabağsız etmək istəyir. Qarabağsız Rusiya ilə strateji tərəfdaşlıq da Azərbaycan üçün yol verilməzdir. Kreml bizə strateji tərəfdaşlıq mesajı verir, çox gözəl. Amma mesajın arxasında əməli gəlməlidir. Biz Kremlə demirik ki, Qarabağı al, Azərbaycana qaytar. Biz deyirik ki, imkan ver torpaqlarımızı qaytararaq, sonra nə qədər istəyirsən strateji tərəfdaş ol. Bu da Azərbaycanın mesajı olmalıdır. Artıq üstüörtülü danışmaq vaxtı deyil, "kartları" açmaq vaxtıdır. Necə deyirlər üstüörtülü bazar dostluğu pozar".

□ **Qavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Problemlı kreditlər günbəgün artır: proses nəyə aparır?

Əkrəm Həsənov: "Hazırkı vəziyyət hələ bir neçə il sürəcək"

Sentyabrın 22-də Azərbaycan Konstitusiyası Məhkəməsinin Plenumu xarici valyutada götürülən kreditlərlə bağlı bankların xeyrinə qərar qəbul etdi. Qərara əsasən, kredit götürən şəxslər borclarını manatın cari məzənnəsi ilə qaytarmalıdır. Son rəsmi məlumatlara görə, Azərbaycan banklarında problemlı kreditlərin həcmi 1,8 milyard manata yaxınlaşmış.

Bəs bu problemin həlli necə mümkün olacaq? "Yeni Müsavat"a danışan ekspert Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı bir sıra məqamlara toxunub. Ekspert bildirib ki, ilk növbədə problemlı kreditləri bölmək lazımdır: "Birincisi milli valyutada olan kreditlərdir. Bunlar çox olmasa da, yox da deyil. Bu kreditlərin ödənilməsi prosesi aydındır və bunlar qaytarılmalıdır. Xarici valyutada olan kreditlər isə əksəriyyəti təşkil edir. Konstitusiyası məhkəməsinin qərarı artıq tam təsdiqlədi ki, bu kreditlər cari məzənnə ilə qaytarılmalıdır və heç bir güzəşt də olmayacaq. Prinsipcə, bu kreditlərin cari məzənnə ilə qaytarılması məsələsi artıq çoxdan bellı idi. Ancaq Konstitusiyası Məhkəməsinin son qərarında deyildi ki, heç bir güzəşt olmayacaq. Əlbəttə ki, hansısa bank

istərsə, özü güzəşt edə bilər. Həm xarici, həm də milli valyutada olan kreditləri iki böyük qrupa bölmək lazımdır. Əgər krediti olanın kifayət qədər girovu varsa və bunun da cari qiyməti kreditin qalığından çoxdursa, onlar borclarını qaytarmağa çalışırlar. Çünki krediti qaytarmasalar, girovları əldən çıxacaq. Eyni vəziyyət o şəxslərə də aiddir ki, onların kifayət qədər əmək haqqı, pensiyası var. Yəni bu şəxslər də krediti qaytarmasalar, borc onların əmək haqlarından çıxılacaq. Problemlı kreditlərin əksəriyyəti ikinci qrupa aiddir. Yəni bu şəxslərin demək olar ki, əmlakları və gəlirləri yoxdur. Konstitusiyası Məhkəməsinin və ya digər orqanların qərarından asılı olmayaraq, həmin borc alanlar faktiki olaraq müflisdir. Yəni bunlar onsuz da krediti qaytara bilmirlər.

İstər cari məzənnə olsun, istərsə də əvvəlki məzənnə. Sahibkarlarda da vəziyyət eynidir. Təbii ki, bu şəxslər krediti qaytarmayacaqlar. Çünki qaytarmaq üçün mənbə yoxdur. Vətəndaşlara gəldikdə qanun onlara özlərinin müflis olduqlarını elan etməyə imkan versə də, məhkəmələrimiz müxtəlif bəhanələrlə bu hüququ tanıyırlar. Vətəndaş krediti qaytara bilməyə icra məmurları onları dəvət edib, həbslə qor-

xudurlar. Bəzi hallarda təəssüf ki, həbs də edirlər. Bununla bağlı da Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə 3 şikayət vermişəm. Ümid edirəm ki, yaxın zamanda bu məsələyə baxılacaq və vətəndaşların həbs qərarı götürüləcək. Vəziyyət bu cür davam edə bilməz. Vətəndaşlar onlara edilən hədələrə dair şikayət verməlidir. Şirkətlərə gəldikdə təəssüf ki, Azərbaycanda qanun icazə versə də, şirkətlərin özlərini müflis elan etmək hallarına çox az-az rast gəlinir. Çünki məhkəmələr bundan da yayınırlar. Son zamanlar belə bir tendensiya çıxıb ki, bəzi şirkətlərin sahiblərini hüquq-mühafizə orqanları dəvət edib, qorxutmağa başlayır".

Ekspert bildirib ki, bizim qanunvericiliyimiz sahibkarın götürdüyü kreditə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutur: "Ancaq bu, krediti qaytarmamağa görə deyil. Birincisi, qanunsuz kredit almağa görədir. Yeni tutalım saxta sənəd verib, məlumat verən zaman bankı aldadıb və sairə. İkincisi isə aldığı krediti təminatı üzrə istifadə etmədikdə. Bu zaman isə tək əməkdar deyil, bank işçilərini də məsuliyyətə cəlb etmək lazımdır. Çünki bu hallar onların iştirakı olmadan baş verə bilməz. Vəziyyət hələ bu cür formada bir neçə il də davam edəcək. Kimdən bacarsalar, ondan pulunu alıb, girovunu satacaqlar. Kimin pulu yoxdursa, ona təzyiqlər göstərəcək. Hansısa sahibkar ki, öz hüququnu qoruya bilsə, ona təsir edə bilməyəcək. Ümumilikdə isə problem ən azı, 5 il davam edəcək. Konstitusiyası məhkəməsinin son qərarı həmçinin imkan yaratdı ki, Mərkəzi Banka qarşı iddia qaldırınsınlar. Ola bilər ki, yaxın dövrdə bu iddiaların şahidi olacağıq. Çünki Konstitusiyası Məhkəməsi dedi ki, milli valyutanın devalvasiyasını Mərkəzi Bank edib və vətəndaşlar da bunu bilməli idilər. Lakin hər kəsin xatirindədir ki, Mərkəzi Bankın sədri Elman

Rüstəmov devalvasiyadan bir neçə gün öncə çıxış edərək xalqı aldatdı ki, heç bir devalvasiya olmayacaq. Buna görə də vətəndaşların Konstitusiyası Məhkəməsinin qərarına istinad edərək, Mərkəzi Banka qarşı iddia qaldıra bilərlər".

Ekspert onu da bildirdi ki, bankların da vəziyyəti çətin olacaq qalmaqdadır: "Bankların vəziyyəti düzəlməz. Çünki onlar problemlı kreditlər məsələsini həll edə bilmirlər. Onlar güc yolu ilə problemi həll etməyə təyirlər ki, bu da mümkün olmayacaq. Banklar real güzəştlərə getmirlər. Vətəndaşlar da müxtəlif vasitələrlə krediti ödəməkdən deyil, bank işçilərini də məsuliyyətə cəlb etmək lazımdır. Çünki bu hallar onların iştirakı olmadan baş verə bilməz. Vəziyyət hələ bu cür formada bir neçə il də davam edəcək. Kimdən bacarsalar, ondan pulunu alıb, girovunu satacaqlar. Kimin pulu yoxdursa, ona təzyiqlər göstərəcək. Hansısa sahibkar ki, öz hüququnu qoruya bilsə, ona təsir edə bilməyəcək. Ümumilikdə isə problem ən azı, 5 il davam edəcək. Konstitusiyası məhkəməsinin son qərarı həmçinin imkan yaratdı ki, Mərkəzi Banka qarşı iddia qaldırınsınlar. Ola bilər ki, yaxın dövrdə bu iddiaların şahidi olacağıq. Çünki Konstitusiyası Məhkəməsi dedi ki, milli valyutanın devalvasiyasını Mərkəzi Bank edib və vətəndaşlar da bunu bilməli idilər. Lakin hər kəsin xatirindədir ki, Mərkəzi Bankın sədri Elman

□ **Əli RAİS,**
"Yeni Müsavat"

İflas etmiş mətbuat yayı-
mı firması "Qasid"
ASC-nin şəhərin mərkəzində olan anbarı
hərraca çıxarılıb və rekord
ucuz qiymətə - 1 milyon
manata satılıb. Şəhərin
mərkəzi hissəsində, Cey-
hun Hacıbəyli küçəsi 33
ünvanında yerləşən
ASC-yə məxsus anbar və
altındakı torpaq sahəsinin
real bazar qiyməti ən mini-
mum hesablama ilə 2 mil-
yon 500 min manatdır.

Lakin bununla bağlı əlimizdə
heç bir məhkəmə qərarı yox-
dur. Ümumiyyətlə, icra şöbəsi
bütün işlərdə maraqlı tərəf ola-
raq yalnız "Azerbaycan" qəzeti-
nə məlumat verir. Halbuki "Qasid"
"Yeni Müsavat" qəzetinə də külli
miqdarda borcu var. Bütün bunlar
"Yeni Müsavat"ın prosesdən kənar
qoyulması təsəvvürü yaradır. İcra
məmurları ilə söhbətlərimizdə işin
doğru yolda getmədiyini görürük.
Sənədlərin bizə yarımcıq verildiyi-
ni, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitə-
sindən bizə hər hansı bir məlumat
verilmədiyini də diqqətə çatdırdıq.
İcra məmuru bizimlə söhbətində elə danışırdı ki, guya
əmlak üzərinə həbsi Əmlak

Məlumdur ki, ASC-nin bir
çox redaksiyalara külli miqdarda,
"Yeni Müsavat" media qrupuna isə cəmi
21 min 388 manat 18 qəpik məbləğində
borcu var. Belə bir vaxtda ASC-nin əmlakı-
nın su qiymətinə satılması və ən əsası,
borclar ödənilmədən əldə olunan məbləğin
qeyri-müəyyən istiqamətlərə yönəldilməsi
ciddi araşdırma mövzusu olmalıdır.

Pullar kimin cibinə gedib su-
alı aktualdır və "Yeni Müsavat" Media
Qrupunun hüquqşünası Vaqif Hüseyn
məsələ ilə bağlı ciddi araşdırmalar aparmaqda-
dır. Hüquqşünasının əldə etdiyi sənədlər,
sübutlar ASC əmlakının su qiymətinə
satılmasına dəlalət edir. Həmin sənədlərdə
yer alan məlumatlar faktiki olaraq qanunsuz
əməliyyatların təsdiqi də hesab edilə bilər.
Hüquqşünası deyir ki, Ceyhun Hacıbəyli
küçəsi 33 ünvanındakı ASC-nin anbarı və
altındakı torpaq üzərində məhkəmənin
həbs qərarı ola-ola hərraca çıxarılıb:
"Hərrac Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi
tərəfindən keçirilib, anbar və anbarın
altındakı torpaq sahəsi 1 milyon manata
satılıb. Həmin ərazinin real bazar qiyməti
hərracda satılmış qiyməti dəfələrlə
üstələyir. ASC-nin əmlakının bu şəkildə
satılması ümumiyyətlə hərrac fəlsəfəsinə
ziddir. Hərraca çıxarılmış əmlaka qoyulan
ilk qiymətlə alışı qiyməti arasında fərq
olmalıdır. Amma ASC-nin əmlakı hərracda
çox ucuz qiymətə satılıb. Bu satışdan əldə
edilən məbləğ hara yönəldilib, o qədər pul
kimin kassasına, cibinə axıb, bilinmir. Ən
əsas odur ki, redaksiyamıza olan borc
ödənilməyib. "Yeni Müsavat" qəzeti ilə
"Qasid" ASC arasında qəzetə abunə qəbulu-
nu və pərakəndə satışın təşkil edilməsi
barədə müqavilə olub. Amma "Qasid" ASC
"Yeni Müsavat" qəzeti ilə bağlanmış müqavilənin
şərtlərinə əməl etməyib. Yeni redaksiyadan
aldığı qəzələrin satışını təşkil edənlər, əldə
edilən gəlirləri isə redaksiyaya çatdırmayıblar.
Buna görə də "Yeni Müsavat" qəzeti ilə
"Qasid" ASC arasında borc qalığına müəyyənlişdirilməsi
ilə bağlı 15 yanvar 2016-cı il tarixində akt
tərtib olunub. Həmin akta əsasən cavabdeh
tərəf olan "Qasid" ASC-nin "Yeni Müsavat"
qəzetinə 1 yanvar 2016-cı il tarixə abunə
ümrə 5694 manat və satış üzrə 15694,18
manat olmaqla ümumilikdə 21388 (iyirmi bir
min üç yüz səksən səkkiz) manat 18 qəpik
məbləğində borcunun olduğu müəyyən
edilib. Akt hər iki tərəfin səlahiyyətli şəxsləri
tərəfindən müvafiq imza və möhürlə təsdiq
edilib. Ümumilikdə "Qasid" ASC-nin ölkədə
fəaliyyət göstərən mətbuat orqanlarına, həmçinin
keçmiş əməkdaşlarının əmək haqqıları daxil
500 min manatdan çox borcu qalıb.

"Yeni Müsavat" qəzeti Bakı şəhəri 1 saylı
Yerli İqtisad Məhkəməsinə iddia ilə müraciət
edib və borcun ASC-nin əmlakına yönəldilməsi
yolu ilə ödənilməsinin təmin olunmasını xahiş
edib. Məhkəmə iddianı təmin edib və

"Qasid" in əmlakını su qiymətinə satdılar, qəzetlərə atdılar - böyük torpaq maxinasiyası

ASC-nin "Yeni Müsavat"a olan borcu kimin cibinə gedib?

borcun "Qasid" ASC-nin əmlakına
yönəlməklə ödənilməsi barədə qətnamə
çıxarıb. Lakin üzərindən 3 ilə yaxın zaman
keçməsinə baxmayaraq qərar bu günədək
icra olunmayıb. "Qasid" ASC "Yeni Müsavat"
qəzetinə olan 21 min 388 manat məbləğində
borcu bu günə qədər də ödəməyib.

"Yeni Müsavat" qəzetinin hüquqşünası
Vaqif Hüseyn bildirir ki, "Qasid" ASC-nin
şəhərin mərkəzindəki anbarının hərracda
satılması haqda məlumat öyrənəndən sonra
Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə, Nəsimi
Rayon İcra və Probasiya Şöbəsinin icraçısı
Vüqar Hüseynov ASC-nin borclu olduğu
redaksiyalardan yalnız "Azerbaycan" qəzetinə
bu haqda məlumat verir. ASC-nin "Azerbaycan"
qəzetinə 61 min 469 manat borcu var. Əldə
etdiyimiz sənədlərdən belə aydın olur ki,
ASC-dən borcun alınması yolu kimi Ceyhun
Hacıbəyli küçəsi 33 ünvanındakı əmlakın
satılmasını Nəsimi Rayon İcra

və Probasiya Şöbəsinə "Azerbaycan" qəzeti
təklif edib. Bundan sonra icraçı Vüqar Hüseynov
Nəsimi məhkəməsinə müraciət edərək əraziyə
həbs qoyulması haqda təqdimat verir. 2017-ci
il noyabrın 8-də verilən təqdimata 29 noyabr
2017-ci il hakim Rəşad Həsənov baxıb və
həmin ünvandakı torpaq sahəsinə həbs qoyulması
haqda qərar çıxarıb.

2018-ci il yanvarın 22-də Vüqar Hüseynovun
təqdimatı ilə həmin torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsi
üçün "Qiymətləndirmə Xidməti Mərkəzi" MMC-dən
mütəxəssis dəvət olunub. Bundan sonra nə baş
verdiyi haqda bizdə rəsmi məlumat yoxdur.
Qeyri rəsmi məlumata görə əmlak 1 milyon
manata satılıb".

Vaqif Hüseyn deyir ki, Nəsimi Rayon İcra və
Probasiya Şöbəsi ilə müntəzəm əlaqə saxlayır,
işin gedişatı ilə bağlı məlumat öyrənir:
"İcra şöbəsi bizə gördükləri iş haqda sənədlərin
sürətini verir. Hesab edirik ki, bizə sənədlər
tam şəkildə verilməyib. Ceyhun Hacıbəyli 33
ünvanındakı qeyri-yaşayış sahəsinin üzərinə
həbs qoyulandan sonra hansı hüquqi hərəkətlərin
həyata keçirilməsi haqda sənədlər ortada
yoxdur. İcraçıların verdiyi şifahi məlumata
görə ərazinin üzərindən guya həbs götürülüb.

Məsələləri Dövlət Komitəsi qoy-
malı idi. Bizdə elə təsəvvür yaranıb ki, icraçılar
ancaq məhkəmə qərarını almaqla kifayətlənib.
Torpaq sahəsinin üzərindən həbsin götürülməsi
ilə bağlı da ortada heç bir sənəd yoxdur".

Vaqif Hüseyn deyir ki, məhkəmə icraçısının
ona təqdim etdiyi sənədlər sırasında "Qasid"
ASC-nin sədri, Milli Məclisin üzvü Mirkazım
Kazimov tərəfindən imzalanmış, Nəsimi rayon
İcra Şöbəsinin rəisi Nazim Nərimanova ünvanlanmış
mektub var. 31 oktyabr 2017-ci il tarixli mektubda
Mirkazım Kazimov yazır:

"Sizin nəzərinizə çatdırırıq ki, "Qasid" ASC-nin
balansında olan nəqliyyat vasitələri yararsız
olduğuna görə "Azerbaycan" qəzetinə olan borcu
bağlamırıq. Ona görə "Azerbaycan" qəzetinə borcu
Cəmiyyətin balansında olan Ceyhun Hacıbəyli 33
ünvanında yerləşən torpaq sahəsinə yönəldəsiniz".

Mirkazım Kazimov torpaq sahəsinin texniki pasportunu da mektubuna əlavə edib.

4 ay sonra, 6 fevral 2018-ci il tarixində eyni
ünvana göndərilən mektubunda isə Mirkazım
Kazimov yazır ki, ASC-nin balansındakı bütün
torpaqlar onlara məxsus deyil, dövlətdir. Mirkazım
Kazimovun belə bir mektubu yazmasında məqsəd
nədir, bilinmir. Ortada isə "Yeni Müsavat"ın
borcunun ödənilməsi ilə müşayiət olunan proses
gedir. Redaksiya məsələ ilə bağlı araşdırma
aparıb. Torpaq sahəsinin üzərində həbs ola-ola
kimə, hansı əsasla satılması, əldə olunan pulların
hara xərclənməsi də araşdırma mövzusu.

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

Qarabağ bizim olacaq - ya sürətli savaşa, ya da uzun sürən siyasətlə

Xalid KAZIMLI

Bunu azı yüz dəfə yazmışıq: Qarabağ məsələsi bir siyasi düşürgənin (iqtidar və ya müxalifət), bir partiyanın, bir topluluğun, bir mahalın, hətta bir millətin problemi deyil.

Qarabağ məsələsi Azərbaycan dövlətinin problemidir. O deməkdir ki, heç bir siyasi təşkilat, qeyri-hökumət təşkilatı, yaxud bir mahalın adamları bu problemi həll etmək təşəbbüsünü öz inhisarına ala bilməz.

Bir şeyə şükür etmək gərəkdir ki, konfliktin başladığı ilk vaxtlardan fərqli olaraq, ölkədə heç kəs Qarabağ məsələsinə biganə yanaşmır. Münaqişənin hansı cür həll olunmasına dair kəskin fikir ayrılıqları yoxdur.

30 il əvvəlkindən fərqli olaraq, bu münaqişə artıq daxili siyasətdəki çalxalanmaların predmeti deyil. Heç kəs Qarabağ kartından sui-istifadə edib, özünə xal toplaya bilməz.

Artıq hər kəs məsuliyyətini başa düşür. Xüsusilə dövlət idarə edənlər yaxşı anlayırlar ki, Qarabağ məsələsində yol verəcəkləri həlledici səhv onların da taleyini həll edə bilər.

Ona görə də heç bir siyasi xadim ölkə üçün bu tələpklü məsələdə bilərəkdən və ya bilməyərək səhv buraxmaz, buraxa bilməz.

Bu münaqişə elə bir yaşa çatıb, elə bir boya yetişib ki, bunu emosional ovqatla ("səfərbərlik edək, basaq, gedək"; "ya torpağımızı ala, ya da elliklə qırılaq") həll etmək mümkün deyil.

O fürsət 1993-cü ildə qaçırılıb. O vaxt bu istiqamətdə müəyyən nailiyyətlər əldə etmək mümkün idi. Ancaq, görün-düyü kimi, olmadı, qoymadılar, qarşı duran tərəflər təşkilatlandılar, aktivləşdilər və bizə konfliktli silahlı yolla həll etmək imkanı vermədilər.

İndinin özündə bizim "basaq, gedək" təşəbbüsümüzün qarşısını almaq üçün böyük güclərin əlində hər cür rıçaq və imkan var.

Biz o rıçaqlara qarşı çıxa, o imkanlarla hesabləşmaya bilərərik. Nəticəsi nə olar? Bunu ağıla gətirmək belə qorxuncdur.

Azərbaycan kiçik ölkədir. Hələ tək öz regionumuzda bir-birinə söykənən üç böyük dövlət (Rusiya, İran, Türkiyə) arasındakı boşluqda olan 3 kiçik dövlətdən (o birilər Gürcüstan və Ermənistan) biriyik.

Təlimimizi o böyük dövlətlər, hələ onlardan da ötə superdövlətlər həll edir. İndilikdə onlar mövcud status-kvonun qorunub saxlanması üçün yadırlar.

Hazırda dövlət olaraq bizim Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində yeritdiyimiz siyasət düzgündür. Hətta bu saat hakimiyyətə bu xüsusda ən radikal baxışlara malik siyasi qüvvə gələydi də, bənzər siyasət yeritməli olardı.

Bu siyasətin əksi avartura, fiasko və revanşi mümkün olmayan məğlubiyyət deməkdir.

Bəs bu durum (Qarabağın işğal altında qalması) bizim üçün məqbuldurmu? Əslə! Qətiyyən! Biz cəmiyyət, millət olaraq mövcud durumla barışa bilmərik və belə görünür ki, ölkədə heç kəs o niyyətdə deyil.

Göründüyü kimi, elə bir gün olmas ki, bu ölkədə Qarabağ söhbəti getməsin. Bütün Azərbaycan siyasətləri və diplomatları üçün bu konfliktin həlli prioritet məsələdir.

Ona görə də zaman-zaman qabaran "Qarabağı unutma!" tipli kampaniyalar ziyanlı olmasa da, faydalı da deyil. Məgər Qarabağı unudan varmı? Ölkənin bir şaqqası güdüldür. Bir orqanizm özünün bir hissəsinin olmasını necə hər dəqiqə, hər hərəkətdə hiss edirsə, Azərbaycan da Qarabağsız olduğunu elə hiss edir.

Bəs bu gedişlə necə olacaq? İrəvan yola gələcəkmə, güzəştə, kompromissə meyllənəcəkmə?

Ermənilərin başqa variant yoxdur. Onlar ya tezliklə Qarabağla bağlı güzəştlərə hazır olduqlarını bildirib, bizimlə dinc qonşuluğa, ticarətə başlayıb inkişaf edəcəklər, ya da lap axırda bu cür yaşamağın, inkişaf etməyin mümkün olmadığını görüb, yola gələcəklər. İkinci, üçüncü yollar yoxdur. Yeni yaranan dövlətin əliyalınlığından, daxili təlatümlərindən, başıpozuqluğundan istifadə edərək, güclü müttəfiqin hərbi yardımından yararlanaraq hansısa bir mahalın bir yarısını işğal etmək hələ onu sənədləşdirib özününkü etməyə rəvac vermir.

Bundan ötrü aqressiyaya məruz qalan tərəfin təslim olması, taleyi ilə barışması, mübarizədən əl götürməsi lazımdır. Azərbaycan isə bu ovqatda deyil və məsələnin sonuna çıxmağa qərarlıdır.

Heç bir şübhə yoxdur ki, biz bu ovqatda qaldıqca, yaranan ilk tarixi fürsətdə ədalətli bərpə edə biləcəyik. Qarabağ sürətli müharibə nəticəsində olmasa da, uzun sürən üçüncü siyasi xətt nəticəsində sonda Azərbaycanın olacağı.

Qarabağ davası bitməyib, sadəcə təmas xətlərində atəşkəs rejimi hökm sürür. O da hər gün 100 dəfədən artıq pozulan şərti atəşkəsdür. Savaş davam edir.

Şirin yazı

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Əgər Qaliley Yerini fırladığını şeirlə desəydi inkvizisiya ona dəyib-toxunmazdı"

(Tomas Hardi, ingilis yazıçı)

Səhərdəki tənərxanalardan birindən çörək alıram, vitrində plastik qabların içində undan hazırlanmış müxtəlif şirniyyatlar, kökələr də qoyulub. Satıcı hot-doqa baxdığını görüb reklam edir: "Alın, əladır, halal məhsuldur, təmiz sabundur". Qulağımın məni aldatdığını düşünürəm, çünki son vaxtlar sözləri kölləmayallaq eşitməyə başlamışam. (Bu yerdə müəllif klaviaturamı sinəsinə basıb "ax, qocalıq" deyir, şairin həzin misralarını köşənin seyrək yerindən düzür: "Daha çoxlarıyla aram sərinlər, Çoxları boyuma sevinməz daha, 23 yaşında məni sevnələr, 33 yaşında sevməməz daha"). Təkrar soruşuram, yenə deyir: "sabundur". Sən demə bizdə SAB adlı ərzaq firması varmış, satıcı da "sosis SAB-ındır" deyirmiş.

Neyləmək olar, həyat şəraiti bu cürdür. Necə deyərlər, nəyi eşitmək istəsən, onu da eşidirsən. Hər xalq öz həyatına və hökumətinə layıqdır. Qoy millətdə ruh yaşasın! Bax, elə 2-3 gün qabaq mən ölkəmizdə ən uzun sabun bişirilməsi haqda yazmışdım. Yaxud, gündə görürsən idarə dükən-bazarı, sexləri gəzib saxta məhsulları yığışdırır. Ancaq düşünürəm burada "yetim əlində qoğal əcaibdir" prinsipiylə işləyirlər, çünki hansısa balaca sexləri, budkaları cəzalandırmaq iş bitmir, bizdə ərzaq təhlükəsizliyi daha global problemdir. Misal üçün, az qala bütün marketlərdə 20-30 qəpiklik xamalar satılır, niyə buna son qoyan yoxdur? Axı ən savadsız adama da aydındır ki, xama o qiymətə ola bilməz, olubsa bunun içindəki əhəng qarışıqdır - ən yaxşı halda. 1 manat 85 qəpiyə 250 qramlıq bal satırlar, üstündə də utanmazcasına "xalis bal" yazılıb. Bu pul arının heç nəqliyyat xərcləri eləmir. "Şokolad yağı" adlı insanı şoka salan yerli ərzaqlar peyda olub, baxırsan, tərkibində şokolad-kakao heç 5 faiz deyildir. (Bunlar yenə sağ olsunlar, açıq yazırlar).

Yadıma düşənləri yazdım, bizim ərzaq təhlükəsizliyi məsələmiz əslində çox ciddidir. Xüsusən uşaq qidaları və çərəz aləmində dərəcəlik hökm sürür, kimin ağına nə gəlsə, hansı saxta adla istəsə mal satmaqdadır. (Yeri gəlmişkən, bizdə bir çox məşhur şirniyyat firması var, Ukraynanın, Rusiyanın elə bir konfeti qalmayıb ki, onun saxtasını buraxmasın. Adlarda bir hərfi dəyişib eyni qablaşdırmada camaata sınıyırlar. Vaxtilə haqlarında yazdım, zəhləmi necə tökdülərsə başını buraxdım. Açıq deyirdilər ki, susmasan sən də köşən yazarı olaraq saxtanı düzəldərik). Uyğun dövlət idarələri isə bu saxtakarlıqla mübarizə aparmaq yerinə Türkiyənin dünyada tanınan firmalarını qaralamaqdadır. Son günlər türk şirniyyatına qarşı gözügörməz əllərin dəvə açdığını müşahidə etməkdəyik, axırı xeyirli olsun. Bu yerdə uca millətimizə ümumən şirniyyatın zərərli olduğunu da bildirməyi borc bilirəm, mümkünə qənnadı məhsullarını heç yeməyin. Üç ağ şeydən: qənddən, undan, duzdan uzaq durmalıyıq. Şair bu məqamda demişdir: "Ayağını isti saxla, başını sərin, Yeməyinə fikir ver, düşünmə dərin". Bəli. Xüsusən düşünmək ziyanlı fəaliyyətdir, adamın başı şişir. İnşallah, qəzetçiliyimizə dövlət qayğısı bir az da artsın, köşənin yerində mətbəx verilişi açmağı planlaşdırıram. Adı da ilkin olaraq "Zaminin tavaşı", ya da "Yeməyinizə Zaminəm" kimi nəzərdə tutulur. Ekspertləri, manısları, manis ekspertləri və sairə dəyərli qonaqları köşəyə çağırıb qazan qaynadacağıq. Başqa yolu yox artıq!

Bu arada köhnə də olsa, Bakı metrosundan şad xəbərimiz vardır: idarə 6 milyon dollara generator almağı planlaşdırır. İşiq sönəndə daha tündə qaranlıqda qalmayaq deyər. Bizi hərtərəfli fikirləşirlər. Tunellərdə müasir işıq dirəkləri və masaj edən skameykalar da quraşdırsalar lap əla olacaq. Metronun təzə müdiri söz verib ki, özünüzü yaxşı aparsanız ventilyasiya və qatarların qrafiki də düzələcəkdir.

Ötən cümə Düşənbədə keçirilən MDB sammiti çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan qısa da olsa, ilk dəfə təkbətək söhbət elədilər. Qarabağ məsələsi ilə bağlı kifayət qədər gözlənilməz sayılacaq bəzi ilkin anlaşmalar əldə olundu. Söhbət xüsusən də hər iki tərəfin rəsmən təsdiqlədiyi kimi, atəşkəs rejiminin möhkəmlənməsinə yönəlik, iki tərəf arasında müvafiq strukturlar arasında operativ əlaqə qurulması üçün mexanizmin yaradılmasından gedir.

Belə bir anlaşmanı növbədənəkar parlament seçkilərini maksimum qısa zamanda keçirmək istəyən düşmən ölkə rəhbərinə rəsmi Bakının verdiyi unikal "taym-aut" kimi də qiymətləndirmək olar. Azərbaycanın bu jesti əslinə qalsa, həm də Qərbdə, Ermənistan demokratik dəyişikliklərə ümid edən "demokratiya paytaxtları"na ünvanlanıb. O mənada ki, Qərbdə Azərbaycanın Ermənistanadakı "demokratik proses" manə olması qənaəti yaranmasın. Eyni zamanda, bu, Paşinyan hökumətinə Dağlıq Qarabağ məsələsində absurd və maksimalist mövqe deyil, konstruktiv yanaşma sərgiləmək üçün verilən bir avansdır. Ola bilsin, həm də sonuncu avans. Görək ondan necə istifadə olunacaq?

Bakının bir hədəfi də budur ki, işğalçı ölkədə hakimiyyət dəyişikliyi, seçkilər tezliklə başa çatsın, "keçid dövrü" uzanmasın və Dağlıq Qarabağ məsələsində süni əngəl aradan qalxsın, İrəvanda konkret kiminlə danışıq aparılması dəqiqləşsin.

Gələn xəbərlərə görə, Ermənistanın yeni iqtidarı növbədənəkar parlament seçkilərini məhz bu ilin axırında keçirməkdə maraqlıdır, nəinki gələn ilin mayında. Bir səbəb də hakimiyyətə inqilab yolu ilə gələn N.Paşinyanın reytinginin gələn maya kimi azalması ehtimalıdır. Siyasi rəqibləri bunu çox gözəl bilir və bu səbəbdən seçkilərin tarixinin maksimum uzanmasına çalışırlar. Başqa yandan, hazırkı parlamentdə Serj Sərkisyanın Respublikaçı Partiyası onsuz da çoxluqdadır. Bu da o anlama gəlir ki, Paşinyanın "ayağı" bürəyən kimi, müxalif qüvvələr hər an siyasi revanş götürüb onu hakimiyyətdən uzaqlaşdırı, ona sürpriz edə bilər. Paşinyan həm də bu səbəbdən tələsir.

"Sabahdan etibarən növbədənəkar parlament seçkisi ilə məşğul olacağam". Belə bir açıqlamanı ötən həftəsonu özünün facebook səhifəsində canlı yayım zamanı Nikol

Seçki, Qarabağ, legitimlik... Paşinyanın qəliz üçməchullu tənliyi

Erməni baş nazir və komandası Bakının İrəvana verdiyi sonuncu taym-autu nəyə "xərcləyəcək"? Ermənistan rəhbərliyi üçün kritik gerisayım başlayıb...

Paşinyan verib. Sitat: "Bu məsələni parlament qüvvələri ilə müzakirə etmək lazımdır. Ümid edirəm ki, razılığa gələcəyik. "Mənim addımım" bloku İrəvan meri seçkilərində 81 faiz səs toplayıb. Bu, cəmiyyətin erkən parlament seçkisi tələb etməsi üçün yüksək səviyyədir".

O, həmçinin Rusiya-Ermənistan münasibətlərində keçid dövrünün başa çatdığını söyləyib: "Rusiya prezidenti ilə aramızda qarşılıqlı anlayış var. Bu, o demək deyil ki, bütün məsələlərlə bağlı razılaşmışıq. Mən düşünürəm ki, bizim münasibətlərdə həlledilməz problem yoxdur. Biz istənilən məsələni bir-birimizin suverenliyinə hörmət əsasında müzakirə edə bilərik".

Lakin Rusiyanın hədəfi Moskva loyallaşdırılan qüvvələrin yeni parlamentdə çoxluqda olmasıdır, nəinki Paşinyan başda olmaqla "Amerikanın, Sorosun uşaqları"nın. Bu mənada erməni baş nazirin iddia elədiyi kimi, Rusiya-Ermənistan münasibətlərində keçid dövrü başa çatsa belə, Kremlin Paşinyan rejimi ilə barışdığını söyləmək təzdir. Çox şey hələ qabaqdadır. Daha dəqiqi, Paşinyan və komandasını Rusiya amili də nəzərə alınmaqla kritik bir seçki sınağı gözlədiyini əminliklə söyləmək mümkündür.

Söz yox ki, onun siyasi və hərbi opponentləri, ilk növbədə eks-prezidentlər - Moskva-dəki canlı yayım zamanı Nikol

Serj Sərkisyan və Robert Köçəryan, yaxud onların himayə elədikləri qüvvələr böyük maliyyə resurslarını işə salmaq da daxil, Rusiyanın rüsxəti ilə əllərindən gələni edəcək ki, hakim qüvvə yeni parlamentdə çoxluq qazanmasın.

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın növbədənəkar seçki qərarı parlamentdəki digər qüvvələrin birləşməsinə səbəb olacaq". Bunun "Sputnik Ermənistan" portalına açıqlamasında erməni politoloq Yervand Bozoyan deyib (axar.az).

"Nikol Paşinyanın hədəfi aydındır. Baş nazir çalışır ki, İrəvan Şəhər Şurasında toplanılan 81faizlik səsi maddiləşdirib kapitala çevirsin. O, parlamentə təzyiqlə yaradaraq, ən qısa vaxt ərzində seçki keçirmək istəyir. Respublikaçı Partiyası və digər qüvvələrə gəlincə isə onlar parlamenti növbədənəkar seçki keçirəcəyi təqdirdə tam tərk edəcəyindən qorxurlar. Məhz bu perspektiv digər parlament qüvvələrini birləşdirə bilər. Üstəlik, Paşinyan BMT-dəki çıxışı zamanı onun komandasında 9 yox, 4 nəfərin olduğunu göstərdi. Bununla Paşinyan "Yelk" Blokundakı digər partiyaların artıq onunla olmadığını bildirdi. Faktiki olaraq, Paşinyan bütün parlamenti ələ almaq istəyir. Paşinyanın keçmiş dostlarının "Luys" Bloku isə anlayır ki, əgər yaxın zamanlarda seçki baş tutsa,

onlar parlamenti daxil olma-yacaqlar. Beləliklə, indiki zamanda növbədənəkar seçki yalnız Paşinyana sərf edir", - deyər o bildirir.

O, həmçinin bütün tərəflərin seçkinin may ayında olacağına dair razılışacağını bildirib: "Əgər seçki dekabrda baş tutsa, o zaman bir avtoritar sistem digərini əvəzləyəcək. Bu fikirlə Paşinyanı dəstəkləyən bütün qüvvələrin hamısı razılışır".

Başqa sözlə, Paşinyan üçün legitimlik məsələsi də indi xüsusi önəm kəsb edir. İlin sonuna isə cəmi üç ay qalır. Bəs erməni baş nazir qarşdakı üç ayda həm daxili elektoratın və siyasi kəsimin qəbul edəcəyi, həm də Qərbi razi salacaq azad demokratik seçkilər keçirib, hakimiyyəti üçün beynəlxalq aləmdə legitimliyi təmin edə biləcəkmə, yoxsa deyildiyi kimi, işğalçı ölkədə bir avtoritar rejimi digəri əvəzləyəcək? Ümumiyyətlə, o, üçməchullu seçki, Qarabağ və legitimlik tənliyini necə çözəcək?

Suallara cavab tapmaq çətin olsa da, bir şey aydındır: bütün hallarda bu tənliyin həlli Qarabağ məsələsinin həllini yaxınlaşdırmaqdan, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələri normalaşdırmaqdan keçir. İndilikdə isə Paşinyan və komandası üçün hər mənada gerisayım başlayıb...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Sentyabrın 29-da Qarabağ Komitəsinin təşkilatçılığı ilə Bakıda keçirilən Qarabağ mitinqinə münasibət birmənalı olmadı. Az və ya çox adam gəlməsindən asılı olmayaraq, mitinq hər halda baş tutdu. Hakimiyyət aksiyaya icazə vermişdi. Kimiləri Qarabağla bağlı mitinqin vacib olduğunu, kimiləri isə Qarabağ məsələsinin mitinqlə həll olunmayacağını və mitinqlərə ehtiyac yaranmadığını deyir. Hətta hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatları arasında da bu məsələdə fikir ayrılığının olduğu ortaya çıxdı.

Məsələn, mitinqdən bir gün öncə YAP İdarə Heyətinin üzvü, deputat Eldar İbrahimov Qarabağ məsələsinin millət məsələsi olduğunu və mitinq hər kəsin gəlməsinin vacibliyini bəyan edib. Mitinq günü isə YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov və YAP-çı deputat Aydın Mirzəzadə Qarabağla bağlı fərqli, bu cür mitinqlərə ehtiyac olmadığını ehtiva edən açıqlamalar veriblər.

Bəs, Qarabağla bağlı mitinqlər keçirməyin hansı əhəmiyyəti var? Yaxud hansı zərəri ola bilər?

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Qarabağ mitinqini izləyib. Çıxışların bir hissəsinə tənqidi münasibəti var: "Məsələn, tribundan İslam Partiyasının həbsdə olan sədrinin salamlarının mitinq iştirakçlarına çatdırılmasına bütün mitinq iştirakçılarının adekvat yanaşmadığını hiss etdim. İslam Partiyasının üzvünə çıxış üçün şərait yaradıldı. Məndə olan məlumata görə, mitinqdə çıxış etmək istəyənlər çox olub və heç də hamıya belə şərait yaradılmayıb. Ancaq İslam Partiyası

Qarabağ mitinqi keçirildi - niyə ikili rəy yaranıb?

Elxan Şahinoğlu: "Torpaq uğrunda mübarizə hakimiyyət-müxalifət mübarizəsinə çevrilməməlidir"

üzvünün çıxışına imkan yaratdılar. Bu, bəzilərində belə təəssürat yarada bilərdi ki, mitinq təşkil edənlər İslam Partiyasının dəyərlərini bölüşürlər. Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Mirmahmud Mirəlioğlu İslam Partiyasının üzvünün çıxışından dərhal sonra söz alaraq İran hakimiyyətinin işğalçı Ermənistanla əlaqələrini tənqid edən cümlə işlətdi. Böyük ehtimalla, Mirmahmud Mirəlioğlu bunu ona görə dedi ki, mitinq təşkil edənlərin

mövqeyi ilə İranla əlaqələrə önəm verən İslam Partiyasının siyasətinin üst-üstə düşməyi görünsün.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının deputat üzvlərindən biri mitinqdən əvvəl Qarabağla bağlı mitinqi dəstəklədiyini bildirdi. Bunu bəzilərini belə qələmə verdi ki, YAP Qarabağ mitinqini dəstəkləyir. Halbuki bu belə deyildi. Mitinq bitər-bitməz YAP-ın bir çox üzvləri mitinqi tənqid etdilər. Bunun iki vacib səbəbi olduğu

nu düşünürəm.

Birinci səbəbi mitinqdə "istefa" şüarlarının səslənməsidir. Mitinqdə çıxış edənlərdən bir neçəsi hakimiyyəti sərt tənqid etdi və bu da istər-istəməz "istefa" şüarlarının səslənməsinə şərait yaratdı. Aydın ki, "istefa" şüarlarının səsləndiyi mitinqə hakimiyyət və ya YAP dəstək verə bilməzdi".

Politoloq hesab edir ki, mitinq birmənalı münasibətin olmamasının ikinci səbəbi bu mitinqlərin davamlı hal ala bi-

ləcəyi ehtimaldır: "Qarabağ Komitəsinin üzvlərinin tamamı müxalif mövqedə dayanan siyasətçilərdir. Bu da hakimiyyət üçün uyğun deyil. Qarabağ ümumi problemdir. Hakimiyyət müxalifəti başqa müstəvilərdə xeyli zəiflədib. Ancaq Qarabağ platformasında Qarabağ Komitəsinə yığılan insanlara qarşı hansısa addımların atılması ölkə daxilində və xaricində doğru anlaşılmaya bilər. Məsələn, düşünülə bilər ki, Azərbaycanda Qarabağ uğrunda müharibə çağırışları edənlərə qarşı sərt siyasətə üstünlük verilir. Halbuki, baş-

Komitəsinə gələn dəfə mitinq təşkil etmək asan olmayacaq. İlk mitinqə bəlkə də gözlənilməyincə çox insan qatıldı. Ancaq Qarabağ Komitəsi onu da nəzərə almalıdır ki, hətta hakimiyyət növbəti mitinqə maneələr yaratmasa belə, Komitənin özü üçün ikinci mitinqə kifayət qədər insan toplamaq çətin olacaq. Çünki ilk mitinqdə Qarabağla bağlı hər şey deyildi. Yenə eyni mövzu və eyni şüarlar olarsa, mitinqə qatılmaq istəyənlərin sayı azala bilər".

E.Şahinoğlu sonda onu da dedi ki, əslində Qarabağ uğ-

runda ictimaiyyətin artan səsi hakimiyyət üçün zərərli deyil: "Bununla hakimiyyət beynəlxalq aləmə, o cümlədən ATƏT-ə mesaj göndərmiş olar ki, cəmiyyət hakimiyyətdən Qarabağla bağlı sərt addımlar, müharibə tələb edir və əgər vasitəçilər tələsməsələr, vəziyyət gərginləşə bilər. Ona görə də Qarabağ uğrunda mübarizə hakimiyyət-müxalifət mübarizəsinə çevrilməməlidir. Mən deyirdim ki, YAP-ın özü də Qarabağ mitinqi keçirsəydi, bu, işin yararmna olardı. Bu, danışıqlarda prezidentin əlini gücləndirərdi".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Paşinyan vədinə əməl edə biləcəkmiz...

Tanınmış politoloq: "Orduda Qarabağ klanına bağlı qüvvələr atəşkəs rejimini pozmaqla ona təzyiq göstərməyə çalışa bilərlər"

Ötən həftənin ən yadda qalan hadisələrindən biri MDB ölkələrinin başçılarının Düşənbədə sammiti çərçivəsində Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan arasında qısa müddətli danışıq və təmas xəttində atəşkəs rejiminə əməl edilməsi barədə razılıq əldə etmələri oldu.

Qeyd edək ki, bu, Nikol Paşinyanın baş nazir kimi Azərbaycan prezidenti ilə ilk danışığı idi. AzərTAcin yaydığı məlumata görə, Düşənbədə İlham Əliyev və Paşinyan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlaşdırılmasına, tərəflərin təmas xəttində və Ermənistan ilə Azərbaycan arasındakı sərhəddə insidentlərin qarşısının alınması üçün atəşkəs rejiminin möhkəmlənməsinə dair danışıqlar prosesinə sadiq olduqlarını bildirdilər. Tərəflər müvafiq strukturlar arasında operativ əlaqə qurulması üçün mexanizmlərin yaradılmasını qərara alıblar.

N.Paşinyan isə ayaqüstü söhbətlə bağlı daha detallı məlumatlar açıqlayıb. O, facebookdakı canlı yayımda Azərbaycan prezidenti ilə qonşu ölkənin ikitərəfli münasibətlərində üç məqamı müzakirə etdiklərini deyib: "Birinci məqam: Ermənistan və Azərbaycan müdafiə nazirləri razılığa gəlməlidirlər ki,

sərhəddəki hadisələrin qarşısı alınsın. İkinci məqam Ermənistanın baş naziri və Azərbaycan prezidenti dialoq və danışıqlara sadiq qalacaqları barədə anlaşılmalı və hər ikisi Qarabağ məsələsinin sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qeyd edə bilər. Razılığa gəldiyimiz üçüncü vacib qərar aramızda operativ əlaqənin təşkili ilə bağlı oldu. Bunu ölkələrimizdəki müvafiq qurumlara tapşırıcağıq".

Paşinyana görə, atəşkəs rejimini qoruyub saxlamaq üçün belə əlaqənin olması çox mühümdür. "Bizim üçün başlıca problem atəşkəs rejiminin pozulması hallarının qarşısının alınması idi... Açıq deyim ki, onunla razılığa gəldiyimiz üçün şadam"- erməni baş nazir əlavə edib.

Ekspertlər hesab edir ki, Düşənbə təması ilə bağlı açıqlanan bu detallar birmənalı şəkildə Bakının diplomatik uğurudur. Paşinyanın sərt müharibə

ritorikasının işə yaramadığı, Azərbaycanın hərbi gücü etiraf olunur və lüzumsuz savaş ritorikası kənara qoyulur.

Paşinyan Düşənbədə görüşündə Dağlıq Qarabağ münaqişəsində məhz Ermənistanın münaqişə tərəfi olduğunu faktiki olaraq qəbul edib.

Atəşkəs rejimini Ermənistan tərəfi pozduğu üçün atəşkəs rejiminə əməl edilməsi vədini də belə görünür ki, Paşinyan verib. Bəs, Paşinyan bu vədin üzərində dayanırsa biləcəkmiz?

Politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Paşinyan Azərbaycan

prezidenti ilə ayaqüstü söhbətdən sonra qondarma Dağlıq Qarabağ rejiminin rəhbərinə zəng edərək atəşkəs rejiminə ciddi əməl edilməsi barədə mesajını çatdırıb. Bu barədə Ermənistan mediası da məlumat yayıb: "Zənnimcə Paşinyanın parlament seçkilərini keçirib parlamentdə üstünlüyü qazandıqdan və hakimiyyətini möhkəmləndirdikdən sonra Qarabağ məsələsinin həlli istiqamətində hansısa ciddi addımlara gedə bilər".

Əlbəttə, Paşinyanın cəbhə xəttində monitorinq sistemini tətbiq etməklə bağlı fikirləri,

atəşkəs rejiminə ciddi əməl edək deməsi və eyni zamanda "Minsk qrupu formatından çıxmağa ehtiyac yoxdur" kimi fikirləri onu göstərir ki, o, bir müddət əvvəl tez-tez səsləndirdiyi "Biz kimik ki, danışıqlar apararaq, danışıqları Dağlıq Qarabağla aparmaq lazımdır" bəyanatlarından geri çəkilib və bu bəyanatların nə onun özünə, nə də ölkəsinə heyrət gətirmədiyini fəxrinə varıb. Baş nazir olandan sonrakı müddətdə diletant bəyanatları ilə məsələni daha da qəlizləşdirən Paşinyan Düşənbədə kifayət qədər pragmatik görünürdü, hətta Azərbaycanı danışıqlar prosesində iştirak etməyə çağırırdı. Mən bu mövqeyə gəlməsinə Paşinyanın tək seçkiqabağı qaçğılları ilə yozmaq istəməzdim. Burada Rusiyanın da rolu olduğunu istisna etmərəm. Çünki Putin Azərbaycana gələrkən və ondan əvvəl də Azərbaycan prezidenti ilə görüşərkən tək bəttək söhbətlər olmuşdu. Bu söhbətlərin məzisi barədə mətbuata açıqlamalar verilmədi. Belə ehtimal etmək olar ki, əgər mətbuata açıq olan görüşlərdə sif qıtsadi xarakterli məsələlər müza-

kiyə edilərsə, tək bəttək görüşlərdə Dağlıq Qarabağ məsələsinin müzakirə edildiyini istisna etmək olmaz. Danışıqlardan qaçmaq mövqeyində olan Paşinyana Putinin təsir etdiyini qətiyyətlə istisna etmək olmaz. Böyük ehtimalla Paşinyanın mövqeyinin dəyişməsinə Putin təsir edib. Beynəlxalq ictimaiyyət də erməni baş nazirin uzun müddətdən bəri ortaya qoyduğu davakar mövqeyini yaxşı qarşılamırdı. Düşənbədə davakar mövqedən fərqli davranış ortaya qoymasında bu amil də rol oynadı".

Politoloq vurğuladı ki, erməni tərəfinin atəşkəsə əməl etməsində hər şey heç də Paşinyanın iradəsindən asılı deyil: "İşğal olunmuş ərazilərdə erməni hərbi birləşmələrinin müəyyən qismini hələ də Paşinyana rəqib olan Dağlıq Qarabağ klanının təsiri altındadır. Qarabağda erməni hərbi qüvvələrinin 70 faizə yaxını Ermənistan silahlı qüvvələrindən ibarət olsa da komandanlığın müəyyən hissələrində hələ də Dağlıq Qarabağ klanının təsiri yetərləndirir. Paşinyanın hakimiyyətinə qarşı olan siyasi qüvvələrin təsiri ordu üzərində hələ də qalır. Ona görə də onlar atəşkəs rejimini pozmaqla Paşinyana təzyiq göstərməyə çalışa bilərlər. Hətta həmin qüvvələr Ermənistanla seçki öncəsi Azərbaycanı da müharibəyə təhrik etməyə çalışa bilərlər. Paşinyanla mübarizədə o qüvvələr bütün addımlardan istifadə etməyə çalışacaqlar".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Sağlığında özünə qəbir yeri alanlar

Hacı Şahin: "Artıq bu, tövsiyə ilə deyil, qanunvericiliklə tənzim olunacaq"

Azərbaycanda və digər bəzi islam ölkələrində öncədən qəbir yeri götürmək sanki bir adət halını alıb. İnsanlar hələ sağ ikən, heç bir xəstəliyə tutulmadıqları və nə zaman öləcəklərini bilmədikləri halda qəbir yeri götürüb, onun ətrafını müxtəlif tikinti materialları ilə düzəldirlər.

Bu günlərdə xəbər yayıldı ki, məşhur türküvəli aktyor Yakub Yavru da ölümündən 4 ay öncə qəbir yeri götürüb, oranı düzəltdirib, hətta məzarı ilə foto da çəkdirib. Bütün bunlar üçün o, 35 min lirə (9700 manat) xərcləmişdi. Aktyor öz məzarına baxaraq bunu demişdi: "Yerimi çox bəyəndim. Ölüm istədim. Özüm üçün xeyirli bir əməl etdiyimi düşünürəm".

Azərbaycanda dəbdəbəli məzarlar, baş daşları bəzində bir neçə dəfə müzakirələr aparılıb, bunun doğru olmadığı bildirilib. Bəs öncədən məzar yeri götürmək bəzində İslamda nə deyilir, bunu Allahın işinə qarışmaq hesab etmək olarmı?

"Yeni Müsavat"a danışan ilahiyatçı Hacı Şahin Həsəni bildirdi ki, qəbir yerinin əvvəlcədən alınması qadağan olunmur: "Ancaq başqalarına hər hansı bir problem yaradarsa, yaxud da ərazinin tutulmasına səbəb olarsa, bu, məqsədə uyğun deyil. Söhbət qəbir yerlərinin tutulmasından sonra kimlərə qeyd etdiyimiz xüsusda problemin yaranmasından gedir. Ancaq digər hallarda qəbir yerinin öncədən tutulması qadağan deyil. Qəbirlərin müəyyən standartlara uyğun olması məsələsi də başqadır. Bununla bağlı qanunvericilikdə də dəyişiklik edilib. Dini Qurumlarla İş Üzrə Dövlət Komitəsinin təklifləri əsasında qanun layihəsi hazırlanıb. Burada qəbirlərin ölçüsü tənzimlənir və sadə məzar daşlarından istifadə olunacaq. Bu daşlar eyni ölçüdə olacaq. Hesab edirəm ki, məsələ ilə bağlı atılan addım çox müsbətdir. Çünki dinimiz israfçılığı sevmir və qəbir daşlarının da təmtəraqlı olması insanların sanki bu məsələdə bir-birilərlə yarışa çıxması dinin mahiyyətinə ziddir. Dinimiz sadəliyi tövsiyə edir. Həmin baş, məzar daşlarına verilən vəsaiti xeyirli məqsədlər üçün istifadə edib, həmin savabı insanın ruhuna hədiyyə etmək daha da yaxşı olar. Çünki insan dünyasını dəyişdikdən sonra ona heç bir fərqi yoxdur ki, məzarındakı mərmərin qiyməti nə qədərdir. Lakin bir qrup insan təəssüf ki, bunu da bir rəqabət predmetinə çevirib, məsələyə şən-şöhret vasitəsi kimi yanaşır. Bu, ümumiyyətlə, dinimizin mahiyyətinə ziddir. İnsan qəbiristanlıq ziyarətinə getdiyi zaman axirəti xatırlamalı və mənəvi hüzur tapmalıdır. Ancaq belə bir şəraitdə sanki şəhərcik salınır və bahalı mərmərlərdən məzar daşları düzəldilir. Bütün bunlar, israfçılıq dini baxımdan tamamilə yanlışdır. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi də öz tövsiyələrində bunu mütəmadi olaraq insanlara çatdırır. Artıq bu, tövsiyə ilə deyil, qanunvericiliklə tənzim olunacaq".

Hacı Şahin qəbrin dini baxımdan hökmləri bəzində də danışdı: "Qəbrin dini nöqtəyi-nəzərə alınması budur ki, qəbir elə şəkildə olmalıdır ki, hər hansı bir yırtıcı heyvan içəri daxil olub, insanın meyitinə ziyan toxundura bilməsin. Ona görə də qəbrin üstü örtülməlidir. Elə şəkildə örtülməlidir ki, heç bir canlı içəri daxil olma bilməsin. Bunu hansı formada etmək lazım olduğu bəzində isə din konkret olaraq göstəriş vermir. Adətən hər bir bölgədə öz adətlərinə uyğun olaraq qəbirin üstünü örtürlər. Ümumiyyətlə, insanın meyiti tam çürüdükdən sonra eyni məzara başqa bir insanı da dəfn etmək olar. Qəbir açılıb, ora başqa meyit də qoyula bilər. Ancaq bunun hansı formada edilməsi artıq insanların öz seçimidir. Din bu bərdə konkret bir göstəriş vermir".

Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Rusiyada meyvə-tərəvəz bazarı çətin günlərini yaşayır. Çətin iqtisadi şərtlərdə həmin bazarın əhəmiyyətli oyunçuları hesab edilən azərbaycanlıların necə ayaqda qalmaları haqda Rusiyanın nüfuzlu nəşrləri reportajlar hazırlayıb.

baycanli-is-adami-ru-siyada-axtarisa-verildi-sok-eferruat_555427.html ttp://musa-vat.com/news/meshur-azerbaycanli-is-adami-ru-siyada-axtarisa-verildi-sok-eferruat_555427.html 13 sentyabr tarixli sayında gəniş yazı təqdim etmişdik. Ha-

sonra ayaqda qala bilən şirkətlər bir qədər də gücləndilər, bu da öz növbəsində rəqabət mühitini bir qədər də artırdı. Hazırda Rusiya meyvə-tərəvəz bazarında çalışmaq üçün bazar iştirakçılarının yüksək inamını qazanmaq, nəzərəcarpacaq dərəcədə maliyyə ehtiyatına sa-

İttifaqından mal alışı artırmaqdayıq. Yerli aqrosənaye kompleksi son illər böyüyüb, yetişdirilən meyvə-tərəvəzin keyfiyyəti də idxal edilən meyvə-tərəvəzin keyfiyyətindən seçilmir.

Meyvə-tərəvəzin qiymətinə gəldikdə isə konkret fikir bildirmək çətinidir. Meyvə-tə-

Rusiya mətbuatı təqib olunan azərbaycanlı sahibkardan yazdı

Qonşu ölkənin meyvə-tərəvəz bazarında soydaşlarımızın uğuru kimləri narahat edir...

Nəşrlər yazır ki, azərbaycanlıların şirkətləri Rusiyaya xaricdən daşınan meyvə-tərəvəzin təxminən 25-30 faizinin, daxili tədarükçülərdən alınan meyvə-tərəvəzin 70 faizinin piştaxtalara çıxmasını təmin edir. Rusiya kimi nəhəng dövlətdə həmyerlilərimizin belə bir mövqə tutmasına sevinənlərlə yanaşı, azərbaycanlı iş adamlarını ləkələmək, qaralamaq istəyənlər də yox deyil. Reportajdan belə aydın olur ki, qaralmaq hesab edilən meyvə-tərəvəz biznesinin arxasında əslində real şirkətlər, işini bilən biznesmenlər dayanır, dövlətə böyük vergilər verilir. Bu gün Rusiya meyvə-tərəvəz bazarının formalaşması prosesi bitib. Artıq əvvəlki üsul-idarəni daha yeni, müasir texnologiyaların tətbiqi ilə gerçəkləşdirilən bir biznes şəbəkəsi tutub. Azərbaycanlıların şirkətləri Rusiya biznes mühitində layiqli yerini tutub, biznes forumlarında, müxtəlif sərgilərdə həmyerlilərimizin şirkətlərinin stendləri böyük maraqla qarşılanır. Xarici dövlətlər həmyerlilərimizin şirkətləri ilə işləməyə həvəs göstərirlər.

Rusiya bazarlarının meyvə-tərəvəz təminatı azərbaycanlıların, əsasən də şəmkirlilərin nəzarətindədir.

Fontanka.ru saytı "Rusiya meyvə-tərəvəz bazarında nə baş verir" sualını həmyerlimiz Elçin Əhmədovun sahibi olduğu "AyBaRus" şirkətinin baş direktoru Maksim Donsov cavablandırır.

Yada saraq ki, Elçin Əhmədovun böyük biznesinin varlığı və həmin biznesin qanuni əsaslarla fəaliyyəti yerli məmurlardan bəzilərinə xoş deyil. Odur ki, Elçin Əhmədova qarşı qanunsuzluqlara yol verilir, həmyerlimiz əsasız olaraq təqib olunur. Bu haqda "Yeni Müsavat"ın ttp://musa-vat.com/news/meshur-azer-

zirdə axtarışda olan həmyerlimiz Elçin Əhmədovun şirkətinin Rusiyada necə işləməsi ilə bağlı Maksim Donsovun fikirlərini təqdim edirik. Onun sözlərinə görə rublun kursunun qeyri-stabil olması və bir çox dövlətlərlə ticarət dövriyyəsinin məhdudlaşdırılması meyvə-tərəvəz bazarına da mənfi təsir göstərmişdir: "5 il əvvəl meyvə-tərəvəz əsasən Avropa Birliyi dövlətlərindən alınıb. Bu qısa yol, geniş assortiment və kreditlə böyük partiyalarla meyvə-tərəvəz almaq imkanları demək idi. Hazırda isə vəziyyət dəyişib. 2014-cü ildən sonra meyvə-tərəvəz idxalçıları iş modellərində ciddi dəyişikliklər etməli oldular. Yeni istiqamətlər tapmağa, böyük partiyalarla meyvə-tərəvəz tədarük edənləri müəyyən edib razılaşmağa və loqistik problemləri həll etməyə başladılar. Bu isə o demək idi ki, yol uzandı, loqistik xərclər artırdı, tədarükçülərin isə kreditə mal vermək imkanları yox idi. Bundan başqa bir çox satış şəbəkələri də 60-70 faiz özlərini təmin etmək üçün addımlar atmağa başladılar. Yeni reallıqlar meyvə-tərəvəz bazarının bütün iştirakçılarının ayaqda qalmasını mümkün edirdi və belə də oldu. Bununla belə əvvəlki illərdə olduğu kimi rəqabət mühiti qalmaqdadır. 2014-cü ildən

hib olmaq və infrastruktura investisiya yatırmaq gərəkliliyi var.

Bizim şirkət hazırda effektivliyin artırılması, meyvə-tərəvəzin təyinat ünvanına çatması etaplarının optimallaşdırılması istiqamətində iş aparır. Soyuducu avadanlıqlarını modernləşdiririk, bu, biza malların yaxşı vəziyyətdə qalmasına imkan yaradacaq, yeni qablaşdırma xətlərini işə salıraq, malların müştərilərin ünvanlarına çatdırılması yollarını da son tələblərə cavab verən tərzə qədər yeniləyirik, anbarlarımızda işlərin avtomatlaşdırılması qaydada aparılması üçün işlər görürük.

İnkişafı təmin etmək üçün regionlarda mal daşıma şəbəkələrini aktiv şəkildə genişləndiririk. Bu bizə satış coğrafiyasını genişləndirməyə, alıcılarla aramızda olan vasitəçilərin sayını azaltmağa, çatdırılmanı optimallaşdırmağa və son nəticədə qiymətin aşağı düşməsinə imkan yaradır".

M. Donsov deyib ki, şirkətin baş ofisi və daşıma mərkəzi Sankt-Peterburq şəhərində - dəniz limanının yaxınlığında yerləşir: "Moskva, Ufa, Samara, Arxangelsk və Novorosiyskə filiallarımız var. Bizim əsas inkişaf nöqtələrimiz hazırda Cənubi Amerika, Afrika, Türkiyə və Yaxın Şərqdədir. Bununla bərabər şirkətimiz Rusiya tədarükçülərindən və Gömrük

rəvəzin qiyməti məhsulun həmin il bolluğundan, saxlama imkanlarından - bu malları uzun müddət saxlamaq olmur - asılıdır. Son söz isə əlbəttə ki, alıcılarıdır. Onlar rublla səs verməklə bu və digər malın qiymətinin necə olacağını diqtə edirlər. Meyvə-tərəvəz həyatı vacib qidalar deyil, bu baxımdan da alıcılıq qabiliyyəti də ümumi ekonoimik durumdan asılıdır. Əhalinin pulu varsa, meyvə-tərəvəz bazarında da canlanma var".

Baş direktor meyvə-tərəvəz idxal edilən ölkədən Sankt-Peterburqdakı anbarlara qədər hansı yollar keçməsindən də danışır. Onun sözlərinə görə, idxalçı ölkədən mal gəmiyə yüklənir, həmin yük təyinat nöqtəsinə çatdırılır, orada yük avtomatları ilə şirkətimizin daşıma mərkəzlərinə, oradan isə ticarət şəbəkələrinə daşınır: "Bütün bu yol boyu temperatur rejiminə xüsusi olaraq riayət olunmalı, meyvə-tərəvəz tez zədələnməyən olduğundan diqqətli və ehməlcə rəftar olunmalıdır. Malın spesifikasiyası həm də təbiiq olunan texnologiyalara aiddir: xüsusi nəqliyyat olmalıdır, daşıma şərtlərinin daimi monitorinqi həyata keçirilməlidir, daşıma mərkəzlərində xüsusi saxlama kameraları olmalıdır ki, tələb olunan temperatur rejimi təmin edilsin, rütubətlik gözlənilsin. Bütün bu şərtlər bütün etaplarda - malın qəbulu, saxlanması, qablaşdırılması, yüklənmə və boşaldılmasında gözlənilməlidir".

Baş direktor deyir ki, ticarət şəbəkələrinin təqdim olunan mallara keyfiyyət tələbləri və Service Level göstəriciləri də artır. Şərtlər assortimentin saxlanılması, malların təqdimatı üzrə də yüksəlib.

Baş direktor biznesə neqativ faktor kimi qiymət artımının təzyiqini göstərib.

E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən həftə Dağlıq Qarabağ mövzusu ətrafında kifayət qədər diplomatik fəallıq qeydə alındı. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanın Nyu-Yorkda ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri və erməni həmkarı Zoqrab Mnatsakanyanla keçirdiyi görüşlər, eyni məkanda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Qarabağa dair Əlaqələndirmə Qrupunun baş tutan toplantısı, nəhayət, Düşənbədə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında qısa müddətli də olsa, reallaşan ilk görüş və Qarabağla bağlı əldə olunan kövrək razılaşma buna misaldır.

Ancaq əfsus ki, sülh danışıqlarında müsbətə doğru dönüşün yaxınlaşmasından hələlik danışmaq tezdir. Bu da ilk növbədə Ermənistanda davam edən qeyri-müəyyən vəziyyət, inqilab nəticəsində hakimiyyətə gəlmiş baş nazir Nikol Paşinyan və komandasının Qarabağla bağlı yetkin və ciddi mövqeyə sahib olmaması ilə birbaşa əlaqədardır.

Ümid eləmək qalır ki, Düşənbədə Azərbaycan prezidenti ilə ilk görüşdən sonra rəsmi İrəvan nəhayət ki, öz radikal mövqeyinə konstruktiv

düzəlişlər edə biləcək, təcridatçı və maksimalist mövqeyin, davakar ritorikanın ən əvvəl işğalçı ölkəyə təhlükə və ediyinin və müharibəni yaxınlaşdırdığının fərqinə varacaq. Yox, əgər Paşinyan Düşənbədəki kövrək anlaşmadan sırf öz daxili siyasi dayaqlarını möhkəmlətmək və vaxt uzatmaq üçün istifadə edəcəksə, o zaman münaqişə zonasında situasiya indikindən qat-qat təhlükəli həddə çata bilər.

İstənilən halda Qarabağ danışıqlarında real nəticənin olmamasına görə əsas məsələ

Sülh danışıqlarının "donu" açılacaqmı?

Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin kövrək Düşənbə anlaşmasından gözləntilər; sülh şansı arta bilər, əgər...; rusiyalı tanınmış politoloq: "Qarabağda müharibə artıq başlayıb..."

liyyəti ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri daşıyır. Yeri gəlmişkən, bir çoxları 25 ildə sülh danışıqlarında heç bir real irəliləyişə nail olmayan bu qurumun haqlı olaraq, buraxılmasını və yeni vasitəçilik institutunun yaradılmasını təklif edirlər.

Bu arada isə hərbi və siyasi ekspertlərin müharibə xəbərdarlıqları davam edir.

"Qarabağda müharibənin başlanması üçün zəmin çoxdan hazırdır". Bu barədə tanınmış rusiyalı politoloq və analitik Qriqori Trofimçuk "Azərbaycan xəbərləri" portalındakı məqaləsində yazıb.

"Hazırda Qarabağdakı durum bir çox göstəricilərinə görə Donbasa bənzəyir. Silahlı münaqişə artıq mütəmadi hal alıb və müharibə istənilən an baş verə bilər. Buna görə də burada hansısa tarixə və ya müddətə əsaslanmaq lazım deyil. Bu səhv olar və arxayınçılıq effekti yaradardı. Hərbi və məktəb dərslərində qeyd olunduğu kimi, müharibənin başlanması üçün zəmin çoxdan hazırdır", - deyir politoloq xəbərdarlıq edib.

"Daha aydın danışacağıam: müharibə artıq gedir, sadəcə olaraq, hələ ki o, qeyri-

aktiv fazadadır. Müharibənin başlaması - hələlik ehtimal şəklində olsa belə - xüsusilə o vaxt baş tuta bilər ki, Moskvanın həm Bakı, həm də İrəvanla münasibətləri eyni vaxtda gərgin həddə çatsın. Ermənistanda baş verən yaz hadisələri və onların inkişaf tendensiyasından sonra, başa düşmək lazımdır ki, hər şey mümkündür" - politoloq əlavə edib.

Lakin Qarabağda böyük müharibənin Rusiyanın regiondakı maraqlarına təhlükə yaradacağı haqda fikirlər də var. Belə ki, münaqişənin uzanmasının Kremlə də ziyanlı olması barədə rəylər mövcuddur. Hər neçə olmasa, gənişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar zamanı ən azından, Rusiya və Türkiyə konkret mövqə ortaya qoymalı olacaq.

Yaranmış durumda yenə də ən əvvəl işğalçı ölkə öz seçimini eləməlidir - ya hərbi, ya sülh variantı məhz İrəvandan asılı olacaq. Bu xüsusda Düşənbədə İlham Əliyevlə Nikol Paşinyan arasında əldə olunan ilkin anlaşma yalnız ehtiyatlı nikbinlik doğurur. Ona görə ki, daha çox populist bəyanatlarla yadda qalan Nikol Paşinyan hələ özünü ikitərəfli anlaşmalarda etibarlı tərəfdaş ki-

mi təsdiqləyə bilməyib.

"Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında Düşənbədə baş tutan söhbət rəsmi İrəvanın bu günədək irəli sürdüyü bütün iddiaların üzərindən xətt çəkir". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bunu siyasi şərhçi Elçin Mirzəbəyli bildirib.

Ekspert qeyd edib ki, Paşinyanın görüşdən dərhal sonra böyük sevinc hissi ilə açıqlama verməsi, atəşkəs rejiminə əməl olunması barədə razılığın əldə edilməsi ilə bağlı Dağlıq Qarabağdakı separatçıların lideri Bako Saakyanə məlumat verməsi Ermənistanın baş nazirinin işğal altındakı Azərbaycan ərazilərində formalaşdırılmış qondarma rejimin danışıqlar prosesinə qatılması ilə bağlı mülahizələrini tamamilə təkzib edir.

"Nikol Paşinyanın bu açıqlaması separatçı rejimin Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən idarə olunması faktını bir daha təsdiqləyir. Bu isə danışıqlar prosesinin davam etdirilməsinə maneə yaradan davakar ritorikası, manipulyativ davranışları, tənzimlənmə prosesinin mahiyyətinə zidd olan əsassız yanaşmaları sıradan çıxarır, Ermənistanın danışıq-

lar prosesinin əvvəlki formatının dəyişdirilməsi ilə bağlı cəhdlərinə son qoyur", - deyir o qeyd edib.

E.Mirzəbəyli əlavə edib ki, bu söhbət, prinsip etibarilə, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı Nikol Paşinyanın irəli sürdüyü iddiaların beynəlxalq birlik tərəfindən qəbul edilmədiyi, Azərbaycanın mövqeyinin birmənalı şəkildə qəbul edildiyi anlamına gəlir.

"Mövcud vəziyyət danışıqlar prosesinin substansiv müstəvidə davam etdirilməsinə imkan yaradır. Ümid edirik ki, Ermənistan yaranmış vəziyyətdən ciddi nəticə çıxaracaq və Azərbaycan torpaqlarının işğaldan qeyd-şərtsiz azad edilməsi ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə və digər beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi sənədlərin tələblərinə əməl edəcək. Bu, Ermənistanın düşdüyü böhran vəziyyətindən çıxması üçün sonuncu şansıdır", - deyir siyasi ekspert vurğulayıb.

Bəs Ermənistanın yeni rəhbərliyi öz xalqı üçün siyasi uzaqqörenlik edib sonuncu şansı dəyərləndirə biləcəkmı? Bir az da gözləyək.

BMT-nin baş katibi münaqişə tərəflərinə müraciət etdi

BMT-nin baş katibi Antoniu Quterres ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri arasında görüşün keçirilməsini alqışlayıb. Bu barədə A.Quterresin mətbuat katibinin onun adından verdiyi bəyanatda deyilir.

Bəyanatda bildirilir: "Baş katib həmsədrlərin vasitəçilik səylərinə BMT-nin dəstəyini təsdiq edir, həmçinin tərəfləri Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsinə nail olmaq üçün etimadın möhkəmləndirilməsi üzrə addımlar atmağa və siyasi iradə göstərməyə çağırır".

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın üç günlük Almaniyaya səfəri dünya gündəminin müzakirə mövzusunə çevrilib. Bu səfərin son illərdə iki ölkə arasında yaranan soyuq münasibətlərin aradan qaldırılmasında mühüm rol oynayıb-oynamayacağı barədə fikirlər müxtəlifdir. Buna səbəb də səfər çərçivəsində alman mətbuatında və Ərdoğanın kansler Angela Merkelə görüşü zamanı yaşananlardır.

Belə ki, "Alman dalğası" nəşrinin 28 sentyabr tarixli nömrəsində, yeni Türkiyə rəhbərinin səfərinin ilk günündə "Berlində yüzrlər insan Ərdoğanın AFR-ə səfərinə etiraz edir" sərlövəli material dərc edilib. Materialda deyilənə görə, "Erdogan not welcome" şüarı altında nümayiş keçirən insanlar guya bu yolla "Türkiyədə insan hüquqlarının pozulmasına" qarşı etirazlarını bildirirlər.

Azərbaycan xəbərində görə, həmin materiala aid fotosəkil bu nəşrin özünü ifşa edir. Fotosəkildən görüldüyü kimi, nümayiş iştirakçıları əllərində terrorçu PKK təşkilatının və onun Suriyadakı YPG cinahının bayraqlarını tuturlar. Nəşr bu insanlar haqqında heç nə yazmır.

Ərdoğan-Merkel görüşü daha çox müzakirələr doğurub. Görüşdən sonra keçirilən mətbuat konfransında iki lider əsasən Türkiyə tərəfindən FETÖ adlandırılan qruplaşma ilə əlaqəsi olanlar və Türkiyədə həbs edilən Almaniyaya vətəndaşları haqda müzakirə aparıb. Ərdoğan Almaniyanın PKK və FETÖ ilə daha effektiv mübarizə aparılmalı olduğunu dilə gətirib. Ancaq Merkel Ərdoğanın bu tələbinə qarşılıq olaraq FETÖ-nün terror qruplaşması kimi qəbul etmək üçün kifayət qədər sübut olmadığını bildirib.

"FETÖ təşkilatı haqqında Türkiyənin təqdim etdiyi sübutlara çox ciddi yanaşırıq.

Ərdoğanın kritik Almaniyaya səfəri: buzlar əriyir, amma...

Politoloq: "Bir səfərlə münasibətlərin normallaşacağını söyləmək çətinidir"

Ancaq PKK-nı təsnif etdiyimiz kimi FETÖ-nü də təsnifləşdirmək üçün daha çox sübuta ehtiyacımız var. Bu barədə danışıqları davam etdirəcəyik. Almaniyada axtarılda olan insanlar var, lakin bəzilərinin burada olub-olmadığından belə tam əmin deyilik", - deyər, Merkel bildirib.

Mətbuat konfransında türkiyəli jurnalist Can Dündarla bağlı verilən suala xanım Merkel bu məsələdə Ərdoğanla fərqli fikirlərə sahib olduğunu dilə gətirib. Ərdoğan isə Can Dündarın agent olduğunu bildirərək, onun ekstradisiyası tələbinin Türkiyənin ən təbii haqqı olduğunu qeyd edib.

"Can Dündarın agent olduğunu, dövlət sirlərini yaydığını və 5 il 10 ay həbs cəzası aldığıni bilirsiniz. Aradaki bir boşluğu fürsət bilərək Almaniyaya gəlib. Türkiyə hökuməti üçün isə o, məhbus və agentdir", - deyər, Ərdoğan bildirib.

Qeyd edək ki, Can Dündar "Cümhuriyyət" qəzetində yazdığı "MIT TIR"-ları yazısı və 2014-cü ilin yanvar ayında çəkilməmiş və yük maşınlarının Türkiyədən Suriyaya keçdiyini göstərən şəkilləri nəşr etdiyinə görə bir ilə yaxın həbsdə qalmışdı. 2016-cı ildən etibarən isə o, Almaniyada yaşayır.

"Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Almaniyaya

səfəri əlaqələrin normallaşması anlamına gəlmir". Bu sözləri isə Almaniyada prezident Frank Valter Şteynmeyer deyib. "Bu səfər normallaşmanın bir ifadəsi deyil. Bundan çox uzağıq. Amma bu səfər ciddi bir başlanğıc ola bilər" - prezident qeyd edib.

Bütün bunlar iki ölkə arasında gərginliyin hələ bir müddət də davam edəcəyini göstərir. Çünki FETÖ-nu terrorçu qruplaşma kimi qəbul etməyən istənilən ölkə ilə Türkiyənin əlaqələrinin yaxın olması mümkünsüz görünür.

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hesab edir ki,

Ərdoğanın Almaniyaya səfəri hər iki ölkə üçün vacib idi: "Son illər münasibətlər xeyli soyumuşdu. Ərdoğan seçkiqabağı Almaniyada ikili vətəndaşlıqları olan Türkiyə vətəndaşları üçün mitinq keçirməyə qadağan etmişdilər. Berlinin bu qərarı Ərdoğanın pis təsir etmişdi. Bundan başqa, Almaniyada PKK və Gülen uzantılarının fəaliyyətini davam etdirməsi də Ərdoğanın Almaniyaya qarşı ritorikasını sərbəstləşdirmişdi. Hətta iş o yere çatmışdı ki, Ərdoğan Almaniyaya idarə edənləri keçmiş nasistlərlə müqayisə etmişdi. Yeni münasibətlər bu qədər gərgin idi. Ancaq ABŞ-ın Türkiyəyə qarşı sanksiyalar qəbul etməsi Almaniyaya Türkiyəyə yaxınlaşdırdı. Berlin bu qovğada Ankaranı dəstəklədi. Çünki Almaniyada əgər Vaşinqton bu gün NATO-dakı müttəfiqi Türkiyəni zəiflətmək istəyirsə, sabah eyni aqibət digər NATO dövlətinə, o cümlədən Almaniyaya gözləyə bilər. Ona görə də Berlin Ankaraya dəstək vermək qərarına gəldi. Bu dəstək Ankaranın da işinə yaradı. Çünki Almaniyada Türkiyənin əsas ticarət tərəfdaşdır. Almaniyada 3 milyondan çox türk yaşayır. Ona görə Ərdoğan Almaniyaya qarşı ritorikasını yumşaltmağa qərar verdi".

Politoloq onu da qeyd etdi ki, Türkiyə-Almaniya münasibətlərinin normallaşmasının Ərdoğan üçün bir vacib əhəmiyyəti də var: "Məsələ bura-

sındadır ki, Avropa Birliyinin Türkiyə ilə münasibətlərinin soyuması, üstəgəl, Amerikanın Türkiyəyə qarşı sanksiyaları Ərdoğanı Rusiya və onun prezidenti Vladimir Putinlə xeyli yaxınlaşdırmışdı. Bu isə faktiki, Ərdoğanın Putindən asılılığını artırırdı. Əlbəttə, Türkiyə-Rusiya münasibətləri hər iki dövlət üçün faydalıdır, Suriya məsələsində əməkdaşlıq mövcuddur, ortağ enerji layihələri var. Ancaq Türkiyənin daha çox Rusiyaya yaxınlaşması Ərdoğanın xarici və təhlükəsizlik siyasətində maneə imkanlarını çətinləşdirirdi. Bunu Almaniyaya ilk olaraq verdi. Türkiyə-Almaniya və Türkiyə-Avropa Birliyi münasibətlərini yenidən əvvəlki normal məcrasına qayıdırsın Ərdoğanın Putinlə danışıqlarında əlini gücləndirəcək. Buna baxmayaraq, bir səfərlə Türkiyə ilə Almaniyaya arasında bütün buzların əriyəcəyini söyləmək də çətinidir. Məsələn, Ankaraya istəyir ki, PKK və Gülen uzantıları Almaniyada fəaliyyət göstərsin, xərac yığa bilsinlər. Ancaq Berlinin yanaşması fərqlidir. Ona görə Ərdoğan bu səfər zamanı eyni məsələləri gündəmə gətirsə də, Berlin Türkiyə Cümhurbaşqanının istəyi əsasında addım atmayacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Avropada yəhudilərlə radikal millətçilər birləşir - maraqlı alyans

Almaniyada bir qrup yəhudi siyasətçi ölkənin radikal millətçi "Almaniyaya üçün alternativ" (AüA) partiyasında öz fraksiyalarını yaratmaq qərarına gəliblər. Xarici mətbuat islam düşmənçiliyi tendensiyasının bu vaxta qədər tamam əks düşürgələrdə yer alan yəhudi siyasətçilərlə sağ millətçiləri indi bir araya gətirdiyini vurğulayır. Liberal dairələrdə isə bu alyans olduqca əxlaqsız və təhlükəli hesab olunur.

Belə ki, bu ilin oktyabr 7-də özünü "Almaniyaya üçün Alternativin yəhudi fraksiyası" adlandırılan qrup ilk toplantısını keçirəcək. Bu toplantının Bavariya parlamentinə keçiriləcək seçkilər öncəsi baş tutması gözlənilir. Həmin seçkilərdə AüA tam qələbə qazanmaq niyyətindədir.

Yəhudi qrupunun nümayəndəsi Dmitri Şultsun "The

New York Times" qəzetinə verdiyi müsahibədə Alternativlərə

qoşulmasına səbəb olaraq özlərini radikal islam təşkilatların-

dan qorumaq istədiklərini söyləyib. Əslində isə Şults Bavariya parlamentində deputat olmaq istədiyini gizlətməyib. Almaniyanın yəhudi əsilli bir çox vətəndaşı kimi Şults da keçmiş SSRİ-dən gəlmədir. Hər kəsə məlumdur ki, Almaniyaya üçün Alternativində rusdilli almanlar üstünlük təşkil edir və partiya Kreml tərəfindən aktiv şəkildə dəstəklənir. Bu cür ittifaq tək cə Almaniyanın şüurlu siyasətçiləri arasında deyil, yəhudi icması tərəfindən də qəzəblə qarşılanıb.

"Hesab edirik ki, bu cür partiya üzvlük bizim yəhudi həyatımız və emiqrantların həyatı üçün təhlükə törədir. Biz bu ittifaqa demokratiya üçün böyük təhlükə hesab edirik" - Almaniyada yəhudi icmasına mənsub "Jalta" jurnalının redaksiya məqaləsində yazılıb.

Avropanın millətçi partiyaları antiimmigrant şüarlarına rəğmən, özlərini seçicilər qarşısında qayğıkeş və demokrat göstərməyə çalışırlar.

Hələ ki, onlar antisemitizm fikirlərdən və İsrail əleyhinə çağırışlardan uzaq dururlar. Bu strategiyayı tək cə "Almaniyaya üçün alternativ" deyil, Marin Le Pen rəhbərliyindəki Fransanın "Milli hərəkat" (keçmiş Milli cəb-

hə) partiyası, o cümlədən Avstriyanın ultrasağ "Azadlıq" partiyası da izləyir.

Hələ 2017-ci ildə yəhudilərin Avropadakı vəziyyəti ilə bağlı "Kantor mərkəzi"nin yaydığı məlumatda Avropanın ultrasağlarının keçmişdən uzaq durmağa çalışdıqları, həmçinin İsrailə müsbət yanaşdığı xüsusi qeyd olunub.

"Bu partiyalar İsrailə dəstək verdiklərini bəyan etsələr də, bizim illüziyalara qapılmaq fikrimiz yoxdur" - məruzənin təqdim olunması mərasimində danışan Tel Əviv universitetinin professoru Dina Porat qeyd edib.

Avropa parlamentinə keçiriləcək seçkilər öncəsi millətçilər arasında ABŞ prezidenti Donald Trampın keçmiş müşaviri, ultrasağ Stiv Bennonun canfəşanlılığı xüsusi diqqət cəlb edir. Bennon 2017-ci ilin sentyabrında Amerika Sionist təşkilatı tərəfindən verilən ziyafətdə özünü "xristian sionisti" adlandıraraq, həmişə İsrailin müdafiəsində olacağını söyləmişdi.

Lakin bir çox demokrat dairələr Bennonun vaxtilə rəhbərlik etdiyi "Braybart nyus" agentliyində antisemit fikirlərin yayıldığını xatırladırlar.

□ **VAQİF,**
"Yeni Müsavat"

Gül mağazalarının sahibini öldürməkdə ittiham edilən şəxs hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçmiş müdirini öldürməkdə təqsirləndirilən Vüsal Novruzovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası keçirilib. Hakim Rasim Sadıxovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında qətlə yetirilən Vüqar Quliyevin xanımı Lamiyə Quliyeva ifadə verib.

rindən xoşum gəlmədiyini bildirmişdim".

Hadisə günü baş verənləri danışan Lamiyə Quliyeva qeyd edib ki, yoldaşı ilə mağazaya gedərkən yolda Vüsalı rastlaşdı: "Həmin gün Vüsal ona zəng eləmişdi. Vü-

salı bu məsələni aydınlaşdırmaq istədim. Söyüş söyündə vurdum".

İttihamda yazılır ki, Vüsal çalışdığı mağazanın sahibi Vüqar Quliyevi qisas məqsədi ilə öldürüb. Belə ki, Vüsal mağazaya gələrək maşınını bəzətdirmək istəyən müştəriyə xidmət göstərməyib. Mağaza sahibi Vüqar işçisi Vüsala "borzuluq eləmə" deyərək iradını bildirib. Vüsal işdən çıxdıqdan sonra keçmiş müdirinə zəng edib və görüş

"İş dəftərinə beşbarmaq, oğru aləminin simvollarını çəkirdi"

İş adamının qətlində yeni təfərrüatlar

Lamiyə Quliyeva mərhumun hüquqi varisidir. Sərbəst ifadə verən Lamiyə Quliyeva əvvəlcə təqsirləndirilən şəxsin dediklərinin həqiqət olmadığını deyib. Bildirib ki, həyat yoldaşı heç vaxt işçilərlə kobud münasibətdə olmayıb: "Bizim işçilərlə münasibətlərimiz həmişə yaxşı olub. Mənə bacı, yoldaşıma da qardaş deyirdilər. Hətta o qədər yaxşı münasibətdə idik ki, mənə ana da deyirdilər. Hadisədən bir ay əvvəl Vüsalın nişanı idi. Biz onun nişanını təmənnaş elədik. Buketləri, xoşçaları biz verdik. Yoldaşım həmişə bu insana qarşı yaxşı olub".

Lamiyə Quliyeva deyib ki, həyat yoldaşı heç vaxt söyüş söyməyib: "Yoldaşım 20 ildir ibadət edən adamdır. Onu tanıyanlar hamı gəlib başını qoyar ki, Vüqar heç kime bir kəlmə də söyüş söyməz. Həmin gün də Ramazan ayı idi. Vüqar da oruc idi. Mənə bir şey maraqlıdır ki, əgər Vüqar Vüsalı söyübsə, ona "borzu" deyib, niyə zəng edib ondan üzrxahlıq eləmək istəyirdi? Niyə Vüqara zəng edib "qaqam, gəl görüşək". Əgər Vüqar onu təhqir etmişdisə, niyə

ona qaqam deyirdi, yanına gələndə Vüqarla öpüşürdü?"

Daha sonra Lamiyə Quliyeva ifadəsinin davamında deyib ki, həyat yoldaşını qətlə yetirən şəxs kriminal aləmə, oğru aləminə maraqlı adam olub: "Vüsal mağazada iş dəftərinə bıçaq, oğru aləminin simvollarını, beşbarmaq çəkirdi. İndi də həmin fotolar var. Mən Vüqara bu haqda demişdim, Vüsalın hərəkətlə-

qar mənə dedi ki, deyəsən Vüsal ondan üzr istəmək istəyir. Vüsal ora gələndə Vüqarla görüşdü, öpüşdü. Sonra çıxıb parka tərəf getdilər. Mən də mağazaya getdim. Çıxandan sonra yarım saat gözlədim. Bir də gördüm ki, iki nəfər mülki geyimli şəxs maşınımıza tərəf yaxınlaşdı. Mən onlardan kim olduqlarını söylədim. Polis olduqlarını bildirdilər. Məni də polis bölməsinə dəvət etdilər. Vüqarın telefonunun kodunu istədilər, dedim. Məndən mağazanın qarşısında Vüqarı soruşanda Vüsalı görüşmə getdiyini dedim. Sonra xəstəxanaya getdim".

Məhkəmədə şahid qismində Məhəmməd Musabəyli də dindirilib. O deyib ki, mərhum müdiri ilə münasibətləri həmişə yaxşı olub. Hadisənin baş vermə səbəbini eyni məzmunlu danışan şahid qeyd edib ki, təqsirləndirilən Vüsal Novruzovla onun da mübahisəsi olub: "İşlə bağlı aramızda mübahisə olub. Amma elə də münasibətimiz olmayıb. Müdirin heç vaxt söyüş söyməzdi. 4 il onunla işləmişəm. Hələ gəlib deyirdi ki, haqqımızı halal edin.

Həbs edilən Vüsal deyir ki, mərhum müştərinin şikayətinə görə ona irad bildirib: "Mənə dedi ki, işə "borzuluq"

təyin edib. Mağazanın qarşısına gəlib və müdirinə deyib ki, mənə "borzu" deyərək səhv elədim.

İttihamda göstərilir ki, Vüqar Quliyev dedi ki, sözdə ısrar etdiyinə görə Vüsal tərəfindən bıçaqlanıb. Vüsal Vüqarın qarın nahiyəsinə 1 bıçaq zərbəsi endirib. Vüsala qarşı Cinayət Məcəlləsinin xuliqanlıq niyyəti ilə adam öldürmə və qanunsuz olaraq soyuq silah saxlama maddələri ittiham irəli sürülüb.

Elan olunmuş ittihamla Vüsal Novruzov özünü təqsirli bilməyib. Deyib ki, Vüqarı öldürmək niyyəti olmayıb. Hadisə baş verdiyinə görə də özünü qəsdən adam öldürmə maddəsi ilə təqsirli bilib.

Hadisə bu il mayın 24-də baş verib. Sumqayıt şəhər sakini 1979-cu il təvəllüdü Quliyev Vüqar Ənvər oğlu öz işçisi Vüsal Novruzov tərəfindən bıçaqlanıb. Vüqar Quliyev Sumqayıt şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasına çatdırılıb. Amma onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

İlkin məlumatla görə mərhum Vüqar Quliyev Sumqayıt da gül biznesi ilə məşğul imiş və onun şəhərin bir neçə yerində gül dükanı olub. O, Sumqayıtda "Gül Vüqar" kimi tanınıb.

İlkin MURADOV,
Musavat.com

Toppuş-toppuş yalanlar

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

"Toppuş bacı" ləqəbi ilə tanınan aktrisa Tünzalə Əliyevanın pulyığma kampaniyası cəmiyyət olaraq bizə bir neçə həqiqətləri xatırladı. Birincisi və ən önəmli, hətta sou biznes dünyasında at oynadanlar, xıma mərasimləri aparıb, teleşoularda, seriallarda boy göstərənlərin də ciddi maliyyə problemləri varmış. Yəni, bu kəsim də bir əli yağda, bir əli balda yaşamırmış. İkincisi, onlar istədikləri vaxt efirə çıxıb, xalqın duyğuları ilə oynaya, onu özünə sponsor edə bilirmiş. Üçüncüsü, bizi hələ də aldatmaq, türklər demiş, duyğu sömürsünün qurbanı etmək olarmış. Məni daha çox üçüncü yazdığım ağrıdır. Biz ki, yolda-izdə hər saniyə dilənçi toruna düşməyən camaatıq. Biz ki, "qardaş, Sumqayıta getməyə 2 manat pul ver, pulqabımı itirmişəm" yalanlarını adlanmış millətlik. Xəstələr üçün neçə-neçə pulyığma aksiyalarının dələduz projesi olduğunu oxumuşuq, izləmişik. O zaman nədir bu rəhmdillik, sadələşmə humanzim?

Aktrisa ilk gündən Zaur Baxşəliyevin verilişinə çıxanda elan edildi ki, xərçəng xəstəliyinin müalicəsi üçün pul yığılır. Aktrisalar, müğənnilər qoşuldular kampaniyaya. Ara yerdə müğənni Aygün Kazımovanı didigöz elədilər ki, niyə cəmi 200 manat verib, amma Şəbnəm Tovuzlu 1000 manat? Onkologiya İnstitutunun direktoru çıxıb bu duruma "aktirsanın əməliyyatı da, müalicəsi də bitib, nə üçün pul yığır" deyərək etiraz etməsəydi, gərçəyi bilməyəcəkdik. Gerçək isə o oldu ki, aktrisa ipotekada olan evi üçün 60 min manata yaxın pul yığımalıdır. Bu məbləğin 40 min manatını yığıb, qalıb 20 min manat... Bəs niyə evi üçün pul yığır sualının cavabı isə elə özündən gəldi: "Kefim belə istəyir..."

Əsəbləriniz tarıma çəkildi sizin də? Əmrəyin, Mahsun Qırılmazgülnün mahnılarının sədaları altında "az sonra" anonsu verib, insanları gərginlikdə saxlayan ağıllı sosial verilişlərdən başqa nə gözləmək olardı ki? Onsuz da gərginlikdə, sosial problemlərin mənəşəsində sıxılan insanı bir də burdan yükləmək, ürəyini lap üzümək hansı psixoloji xəstəliyin göstəricisidir? Bu məmləkətdə evinin, maşınının kreditini verə bilməyən yüz minlərlə insan var. Onların hər birini xəstəlik adı ilə efirə çıxıb, tamaşaçının duyğuları ilə oynamaq olarmı? Suallar çoxdur. Amma inanırıq ki, insan hüquqlarına hörmət edilən ölkələrdə belə hallara qarşı köşə, ictimai qınaqla mübarizə aparılır. İnsan duyğularının istismarı iddiası ilə məhkəməyə müraciət edilər və bunu edən şəxs cəzasını çəkir. Nə bilirik? Bəlkə o 40 min manat yollayanların arasında boğazından, uşağının əyən-başından, istirahətindən kəşib də, "Toppuş bacı"ya yardım etmək istəyənlər olub? O zaman bunun adı istismar olmurmu?

Psixoloqlar sübut edib ki, insanlar dilənçiyə çox vaxt mənəvi rahatlıq tapmaq üçün pul verir. Pirlərə, ziyarətçılara ödəmə pulları da həmçinin, eyni məqsəddə xidmət edir. Kiminsə xəstəsi var, bir başqasının işi müşğüldür, oğlu əsgərlikdə olan, qızı xaricdə oxuyan, bacısı qızı övlad həsrəti ilə yanar... neçə-neçə insanın ümid qapısı olur belə sədəqələr, ianələr. İnsanlar daxilən inanırlar ki, ciblərində cəmi 5 manat olsa da, onun 1 manatını dilənçiyə verməklə, bir çox bağılı qapıları açmağa nail olacaqlar. Alıq qazanacaq məsələ. "Allah balanı saxlasın, qazancını bol eləsin" alqışını eşitmək mənəvi təskinlik gətirəcək. Çünki pul verməyidi halda, arxasınca bəd dua edilmə ehtimalını da hesaba alır.

Girişdə də yazdım. Biz zətan hər addımda aldadılmağa, qulağımızdan lapşaların asılmasına öyrəncəli millətlik. Məsələn, necə gündür Ələt-Astara yolunun niyə pullu olmasının səbəbləri müzakirə edilirdi. Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi bir neçə gün öncə açıqladı ki, bəs bu yol əvvəlkindən daha rahatdır və əvvəlkindən 40 km daha qısadır, sürücülər daha az yanacaq işlədəcək. Halbuki bu yolun yenidən qurulması 20 ildir ki, müzakirə olunurdu, yararsızlığı, maşını sıradan çıxarması, enerji sərfiyyatına görə narazılıq yaradırdı. 20 il sonra arzularımızı eşitdik. Bu məntiqlə... kim kimə pul ödəməlidir? Pul deyərək, kompensasiyanı nəzərdə tutaram... Və ya o gün dövlət xəstəxanalarından birinə getdim, həkimin qəbulu 40 manat idi. Qəbz almırdan otağına getmək olmurdu. Özəl klinika deyildi, ölkədə də pulsuz tibbi xidmət anlayışı var guya ki. Cəmi 10 dəqiqəlik müayinənin hansı əsaslarla 40 manat olmasını mənə kimə izah edə bilmədi. Eləcə "Toppuş bacı" kimi dedilər ki, "kefimiz belə istəyir". Qaqlarımı çatdırdımı görüb daha "demokratik" bir izahat verdilər: "Sizi məcbur etmərik, başqa yerə gedə bilərsiniz". Dərs ili təzə başlanıb, dörd-beş adda test kitabı almışuq. Yarpaq testləri, DİM testləri, namazovlar, ümumiləşdirilmiş testlər... Hərəsi minimum 6-10 manatdır. Müəllimdən soruşuram ki, bir fəndən bu qədər test kitabı nəyə lazımdır? Axı üstgəl, "test pulu" adı ilə pul yığıb, məktəb testləri də etdirirsiniz: KSQ (kiçik summativ qiymətləndirmə), BSQ (böyük summativ qiymətləndirmə). Deyir, "ay valideyn, kitabın kime nə ziyanı var? Testin döndürü evdə etsin, birini məktəbdə, istəmirsinizsə, almayın daaa..." Yəni həmin kef söhbəti. Bizə 100 manatlıq kitab alırıqdan sonra deyirlər ki, bizim kefirmiz belə istəyib, siz almayın...

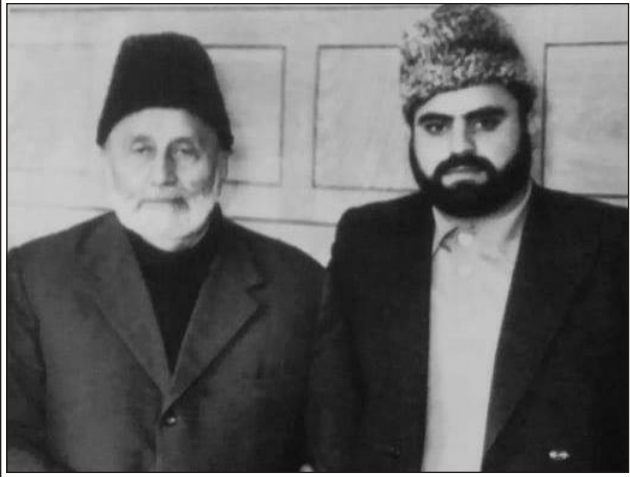
Yeni, əslində "Toppuş bacı" qınanılması deyil. Bir məsəl var, "əsl bu kəndə düşəsi gəlindi" deyirlər, bacı da bizim kəndin gəlindir. Nə artıq, nə əskik...

Tovuzda gənc qız özünü körpüdən atmaq istəyib

Tovuz rayonunda intihara cəhd hadisəsi olub. "Report"un Qərb bürosunun məlumatına görə, hadisə rayonda yerləşən parkların birinin yaxınlığındakı körpüdə qeydə alınıb.

Gənc qız özünü körpünün üzərindən atmaq istəyib. Lakin polis tərəfindən hadisənin qarşısı alınmış. Onun hansı səbəbdən intihara cəhd etdiyi hələlik məlum deyil. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Bir şəklin tarixçəsi - iki şeyxülislam bir arada

Allahşükür Paşazadənin əvəz etdiyi QMI sədri...

Sovet Azərbaycanı qırmızı bayraqların tontənəli keçidinə qorq olarkən ictimai həyatın uzaq küncünə sıxışdırılmış Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsi ateist ölkənin vətəndaşları olan azərbaycanlılar arasında öz dayaqlarını mühafizə etməklə məşğul idi.

Ciddi nəzarət altında olan Şeyxülislam postuna daha çox SSRİ-nin müsəlman ölkələri ilə münasibətlərdə vitrin kimi baxılırdı. 1982-ci ildə aparılmış rəsmi qeydiyyatı əsasən, ölkədə cəmi 123 molla olub. Onlardan yalnız 16 nəfərinin dini təhsili var idi. Modern.az saytı "Bir şəklin tarixçəsi" rubrikasında oxuculara maraqlı şəkildə təqdim edib.

Fotoda Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsinə 1978-80-ci illərdə rəhbərlik etmiş Şeyxülislam Mirqəzənfər İbrahimov və o vaxt onun müavini işləyən, Təzəpir məscinin axundu Allahşükür Paşazadə əks olunub.

Qafqaz müsəlmanlarının XI Şeyxülislamı olan Mirqəzənfər İbrahimov ali dini təhsil almıyan yeganə şeyxülislamdır. Şeyxülislam Mirqəzənfər İbrahimovun çox maraqlı həyat yolu olub.

Mirqəzənfər İbrahimov 1909-cu ildə anadan olub. Gəncliyində daha çox dünyəvi elmlərə meyli ilə seçilən M.İbrahimov gənc yaşlarında bir müddət daxili işlər orqanlarında çalışıb. Daha sonra dünyəvi işlərdən uzaqlaşaraq, dini həyat tərzini seçib. Səkkizinci Şeyxülislam Əliğa Süleymanzadənin qəbuluna gələn M.İbrahimov onun yoxlamasından və imtahanlarından uğurla çıxaraq, bir müddət Quba məscidində axundluq edib. Sonralar isə Gəncə məscidində axund göndərilib.

Axund Mirqəzənfər İbrahimov daha sonra Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin (İdarə o vaxt belə adlanırdı - red.) sədr müavini vəzifəsində çalışıb. Şeyxülislam Əliğa Süleymanzadənin vəfatından sonra 1976-cı ildə Zaqafqaziya müsəlmanlarının 2 il sədri olmayıb.

Yalnız 2 ildən sonra -1978-ildə çağırılmış Zaqafqaziya müsəlmanlarının 7-ci qurultayında Göyçay məscidinin axundu olan Mirqəzənfər İbrahimov Zaqafqaziya Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin yeni sədri - Şeyxülislam seçilib, Allahşükür Paşazadə isə sədr müavini təyin edilib.

Mirqəzənfər İbrahimov marksizim-leninizm nəzəriyyəsinin İslamın mövqeyinə tamamilə uyğun gəldiyini iddia edir, SSRİ dövlətinin milli məsələ haqqında siyasətini İslam dininin "İslam təlimi qarşısında vahid olan beynəlxalq İslamiyyət vardır, İslam bayrağı altında bütün millətlərin birliyi və qardaşlığı mövcuddur" prinsipi ilə eyniləşdirirdi.

Onun düşüncələrinə görə, yalnız İslam dini insanlar arasında milli mənsubiyyəti saxlamaqla milli firqələri inkar edir və bu xüsusda milli ədavətə son qoyur.

Şeyxülislam Axund Mirqəzənfər İbrahimov 1980-ci ildə vəfat edib və Bakı şəhərində dəfn edilib. Həmin il Allahşükür Paşazadə Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin (hazırda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi - red.) sədri seçilərək, Şeyxülislam rütbəsi alıb. 1980-ci ilə qədər qapalı və ictimai həyatdan uzaq olan Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsi Allahşükür Paşazadənin şeyxülislam seçilməsi ilə özünün aktiv dövrünə qədəm qoyub.

Bakıda qayımına kürəkəninin evində intihar elədi

Bakıda 71 yaşlı qadın özünü öldürüb. Musavat.com Report.az-a istinadən xəbər verir ki, Göyçay rayon sakini 1947-ci il təvəllüdü Mahizər Məmmədova Nərimanov rayonunda yaşayan kürəkəni Yasif Kərimovun evində özünü dördüncü mərtəbənin evyanından ataraq intihar edib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Payız fəslinin gəlişi ilə havalarda tez-tez dəyişkən olması soyuqdəymə və qrip hallarını artırır. Bunların qarşısını almaq üçün nələrin edilməsi, nələrə əməl olunması, immuniteti necə qaldırmaqla bağlı həkimlərin bir sıra tövsiyələri var.

Bəzi fikirlərə görə, infeksiya xəstəliklərinə qarşı orqanizmin müqavimətini gücləndirmək üçün soyuq havalarda ət məhsullarına üstünlük verilməlidir. Belədir?

Tanınmış həkim, təbii müalicə üsulu üzrə mütəxəssis Seyfəddin Əsəd qəzetimizə bunları dedi: "Ançılarda qrip olmur. Yeni arı sancdıranda immunitet ən yüksək səviyyədə olur. Arı zəhəri qədər immuniteti qaldırır ikinci bir şey yoxdur. Arı məhsulları-bal, çiçək tozu, arı südü, propolis də immuniteti qaldırır. Bundan başqa, çoxlu meyvə-tərəvəz, göyərti qəbul etmək lazımdır. Maksimal dərəcədə ət xörəklərini - qırmızı əti azaltmaq vacibdir. Eyni zamanda, çoxlu hərəkət etmək lazımdır. Xəmir xörəklərinin azaldılması da vacibdir. Bundan əlavə, eyni

Tanınmış həkim soyuqdəymə və qripdən qaçmağın yolunu göstərdi

Seyfəddin Əsəd: "Bunlara əməl etsəniz, xəstələnməzsiniz..."

vaxtda isti-soyuk duşu dəqiqə, adamlar dözümlü olur. İndi Güsaniyə ilə artırıb qəbul edən nəşə aldanmaq olmaz. Çünki

artıq revmatizm başlayan dövrüdür. Revmatik xəstəliklər kəskinləşir, həmçinin qrip viruslarının yayılması üçün şərait yaranır. Evdə adi sarımsağı, soğanı doğrayıb stolun üstünə qoyanda onların viruslarını özünə çəkir və məhv edir. Uşaqlara hər gün sarımsaq və ya soğan yedirtmək öz müsbət nəticələrini verir. Bir daha bildirirəm ki, çoxlu meyvə-tərəvəz, göyərti, qatıq, şor, pendir, maksimal dərəcədə qırmızı ətdən qaçmaq, çoxlu hərəkət etmək, duş qəbulu, üzgüçülük, bal immunitetin şahıdır".

□ Cavansir ABBASLI,
□ "Yeni Müsavat"

Qanla keçən xəstəliklər - onlardan necə qorunmalı?

Xəbər verildiyi kimi, Səhiyyə Nazirliyinin və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təşkilatlığı ilə Aşura günü qana ehtiyacı olan xəstələrə yardım məqsədilə keçirilən könüllü qanvermə aksiyalarında toplanılan qanın infeksiyalara görə müayinəsi aparılıb. Qan verən 5539 nəfərin qanı müvafiq qaydada yoxlanılıb.

Müayinə zamanı bir nəfərdə QİÇS, 96 nəfərdə Hepatit B, 116 nəfərdə Hepatit C, 76 nəfərdə sifilis aşkarlanıb. Bu nəticələr vəziyyətin nə qədər təhlükəli həddə çatdığını göstərib. barədə fikirlər müxtəlifdir. Bunun nədən qaynaqlandığı Tanınmış həkim Seyfəddin

Seyfəddin Əsəd

kəli həddə çatdığını göstərib. barədə fikirlər müxtəlifdir. Bunun nədən qaynaqlandığı Tanınmış həkim Seyfəddin

Əsəd "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bu xəstəliklərin hamısı qanla keçir: "Hepatitlər də yalnız qanla keçir. Sifilis isə zöhrəvi xəstəlikdir. Cinsi yolla keçir. Bu gün insanların dünyaya axını, turizmin inkişafı, münasibətlərin genişlənməsi, gediş-gəlişin çoxalması, xariclərin gəlişi, eləcə də, bizimkilərin xaricə getmələri və orada düzgün olmayan cinsi münasibətlər nəticəsində monoloji sifilis çoxalır. Bu gün doğrudan da hepatit xəstəlikləri həddindən artıq çoxdur. Sterilizasiya qaydaları gözlənilməlidir ki, qanla hepatit keçməsin. Bir də təsadüfi cinsi əlaqələrdən qaçmaq lazımdır".

□ Cavansir ABBASLI,
□ "Yeni Müsavat"

Masallı Polis İdarəsinin əməkdaşları rayonun Qarğalıq kənd sakini Teyyub Muradovu oğurluq etdiyinə görə tutublar. İlkin araşdırmalar zamanı məlum olub ki, Teyyub Muradov axtarıbdadır. Onun barəsində axtarış işi ötən ilin ortalarında Bakının Nizami rayonu ərazisində külli-miqdarda dələduzluq cinayətinə görə başlanıb.

Teyyub Muradovun əməllərindən zərərçəkənlərdən biri olan Firdovsi Vəliyev deyib ki, dələduzluq işi üzrə 10-a yaxın zərərçəkən var: "Şəxsi maşınla taksit fealiyyəti göstərirəm. Teyyub Muradov müştərilərimdən biri idi. Günlərin birində dedi ki, səni 1500 manata Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Zığdakı Gəmiqayırma zavoduna işə düzəldə bilərəm. Pulun yansıni əvvəlcədən istəyirdi, qalanını da işə çıxandan sonra ödəməli olduğumu demişdi. Məndən ilkin olaraq 600 manat aldı. Bir neçə dəfə iş yerinə dəvət etdi. Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Zığdakı Gəmiqayırma zavodundan çalışırdı. Dedi ki, işə

Masallıda axtarışda olan şəxs tutuldu, böyük cinayətləri üzə çıxdı

Teyyub Muradov bir neçə şəxsi aldadıb

yinə görə ona qarşı Nizami Rayon Polis İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 178.1-ci maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, axtarışda verilməmişdi".

O vaxt T.Muradovu Nizami rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə təhvil veriblər: "Bizim şikayətimizi də həmin işə əlavə edib Teyyub Muradovun əməlini 178.2 maddəsi ilə tövsiif etdilər. Oradan Teyyub Muradov Nizami Rayon Məhkəməsinə aparıldı. Müstəntiq dedi ki, barəsində həbs qəti-imkan tədbiri seçiləcək. Amma nə oldusa Nizami Rayon Prokurorluğu bunu məhkəmə zalından buraxdı. Biz də onun Masallıda oğurluq etdiyinə görə həbs edildiyini eşitdik. Polisdən dedilər ki, həmin oğurluq işi dələduzluq işinə birləşdiriləcək. Baş prokuror Zakir Qaralovdan xahiş edirik ki, bu işi şəxsi nəzarətinə götürsün. Biz pulları bankdan borc alaraq Teyyub Muradova vermişik".

Masallı Rayon Polis Şöbəsinə T.Muradovun saxlandığını təsdiq ediblər. Bildiriblər ki, o, artıq Şüvəlandakı İstintaq Təcridxanasına köçürülüb.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
□ "Yeni Müsavat"

Bakı-Quba yolunda dəhşətli qəza: 3 ölü, onlarla yaralı...

Sentyabrın 30-da Bakı-Quba yolunun Sumqayıt şəhərindən keçən hissəsində ağır yol qəza hadisəsi baş verib. "Mercedes" markalı mikroavtobus "Shagman" markalı yük maşını ilə toqquşub. Toqquşma nəticəsində 3 nəfər ölüb.

"Report"un yerli bürosu xəbər verir ki, qəza nəticəsində "Mercedes" in 1979-cu il təvəllüdü sürücüsü Hüseynov Rövşən Teyyub oğlu, həmçinin sərnişinlər - 1955-ci il təvəllüdü Rzayeva Raisa Dmitri qızı və Lyuba adlı qadın dünyasını dəyişiblər. Qəza nəticəsində mikroavtobusda olan daha 15 nəfər yaralanıb.

bir neçə nəfəri də düzəldə bilər. Tanışları Fəqan, Elgün, Yusif və Semralla onu tanış etdim. Onların hər birindən 1000-1500 pul alıb işə düzəldəcəyini vəd etdi. O bizi işə düzəltmədi, hər gün bir bəhanə ilə vaxt uzadırdı. Pulumuzu geri istədik, qaytarmadı. Sonradan işə bizdən qaçıb gizlənməyə başladı. Nizami rayon Polis İdarəsinin 24-cü polis bölməsinə şikayət etdik. 2 gün sonra polis əməkdaşları onu tutdular. Məlum oldu ki, Teyyub Muradov bizimlə yanaşı bir şəxsə qarşı da dələduzluq edib. Yeganə adlı xanıma qarşı dələduzluq etdi-

Amerikalı şagirdlər riyaziyyat və elmi sahədə inkişaf etmiş millətlər sıralandığı zaman daim ortada, ya da sonda yer alırlar. Beynəlxalq Tələbə Dəyərləndirmə Proqramı (PISA), İqtisadi İnkişaf və İşbirliyi Təşkilatı (OECD) ilə birlikdə bəzi bəsit məlumatlar yayımlayır, bunlar amerikalıların bir çox təhsil performansını dəyərləndirməsində ciddi mənada geridə qaldığını göstərir.

Təhsil islahatı çağırışlarına və beynəlxalq miqyasda təkrar edilən sönük performans baxmayaraq, təhsil sistemində heç bir dəyişikliyə gedilmir. Bir çox özəl məktəb və dövlət məktəbi hələ də köhnə sistem və proqramlarla idarə edilir. Amerikan təhsil sisteminin başdan sona qədər yenilənməsi lazımdır. Bunu etmək üçün yaxşı niyyətli məşurların layihələrindən çox daha artığı lazım olacaq.

Çin, Sinqapur və Yaponiya kimi ölkələr riyaziyyat və elmdə birinci sıralarda yer alır. Bəzi elm adamları bu yorucu və beyin quruducu modelin amerikalılara məxsus olmasının vacibliyini deyirlər. Daha çox çalış! Daha çox dərs oxu! Daha az yaşa. Rəqəmlər və araşdırmalar yalan demir. Bu ölkələr bizi keçir, amma bu cür dərs oxumağın daha yaxşı və sağlam bir yolu ola bilər.

"Yeni Müsavat" yeni dərs ilinin başladığı bu günlərdə idel təhsil sistemləri barədə silsilə yazılar hazırlamağa davam edir. Bu sistemlərdən biri də Finlandiyadır. İntellektual və təhsil islahatı baxımdan zəngin, illər ərzində təhsil sisteminə kiçik və böyük dəyişikliklərlə yeni ciğir açmış bir ölkədən bəhs edəcəyik. Birləşmiş Dövlətləri keçdilər və Şərqi Asiya ölkələri ilə də məsafəni qapadırlar.

Az işıqlı otaqlarda robot proqramlamalarını edirlər? Xeyr. Dövlət tərəfindən zorla yerdilən standart testləri təbiq edirlər? Əsla. Fin təhsil sisteminin Amerika və dünyada dominantlıq etməsinin 10 səbəbi:

Standart testlər yoxdur

Standart testlər mövzuların qarşılaşdırılması üçün təbiq olunan ümumi testlərdir. Optik kağızlarda kiçik yuvarlaqları doldurmaq və konservasiya olunmuş sualları cavablaşdırmaq hansısa bir mövzuda uğuru göstərmənin bir yoludur. Əsasən baş verən budur: şagirdlər sadəcə bir testdən keçmək üçün işləməyi öyrənir, müəllimlər də sadəcə, şagirdlərin testləri keçməsi üçün öyrədir, təhsil verir. Beləcə, öyrənmə ortadan qalır.

Finlandiya standart testlər hazırlamır. Bunun tək istisnası isə liseyin sonuncu sinfində oxuyan şagirdlər üçün könüllü bir imtahan olan Beynəlxalq Yeterlilik İmtahanıdır. Finlandiyadakı bütün uşaqlar müəllimləri tərəfindən müəyyən edilmiş qiymətləndirmə sisteminə fərdi olaraq qiymətləndirilir. Bütün müddəti izləmə işi isə fərqli məktəblərdə qrupları nümunələyən Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilir.

Gün ərzində ən az çalışıb, ən çox uğur qazanan şagirdlər

Finlandiya təhsil sisteminin üstünlükləri barədə nə bilirik?

Müəllimlər üçün hesabat vermək (məcburi deyil)

Şagirdlərin durumu ilə bağlı günah çox vaxt müəllimlərin üstünə atılır. Bəzən də düzdür, amma Finlandiyada müəllimlər üçün standartlar o qədər yuxarıdır ki, çox vaxt müəllimləri günahkar hesab etmək üçün bir səbəb yoxdur. Fin Təhsil Nazirliyi direktoru və "Fin Dərsləri: dünya Finlandiyadakı təhsil dəyişikliyindən nə öyrənə bilər?" kitabının yazarı Pasi Sahlberg müəllim məsuliyyəti haqqında: "Fin dilində hesabat vermək ifadəsinin qarşılığı yoxdur. Hesabat vermək, məsuliyyət ortadan götürüldə geri qalan bir şeydir" deyir.

Bütün müəllimlər peşəyə başlamadan öncə mütləq yüksək ixtisasa malik olmağa məcburdurlar. Müəllim yetişdirən fakültələr ölkə miqyasında çox seçici və olduqca sərt məktəblərdir. Əgər bir müəllim yaxşı performans göstərmirsə, bu barədə nəşə etmək də məktəb müdirinin məsuliyyəti təşkil edir.

Yarış yox, iş birliyi

Bir çox amerikalı və digər ölkələr təhsil sistemini bir Darwinçi yarışma olaraq gördükləri halda finlər fərqli görür. Sahlberg, Samuli Paronen adlı bir yazardan çıxarış verir: "Gerçek qaliblər yarışmazlar".

İronik olaraq nümayiş etdirilən bu münasibət onları beynəlxalq yarışda birinci edib. Finlandiyanın təhsil sistemi tə-

sadüfi və süni üstün uğur haqqında narahatlıq keçirmir. Ən yaxşı məktəblər, ya da müəllimlər siyahısı, ortada bir yarış atmosferi yoxdur, onun yerinə iş birliyi var.

Əsas olanları birinci et

Bir çox məktəb test nəticələrini yüksəltməklə və riyaziyyat, digər fənlər sahəsindəki dəyərləri ilə o qədər məşğuldur ki, xoşbəxt, rahatlıq içində və sağlam şagird, öyrənmə atmosferini nəyin yaradacağını unudurlar. İllər öncə Fin məktəb sisteminin ciddi islahatlara ehtiyacı vardı. Finlandiyanın yenidən bir araya gətirdiyi yeni proqram, əsas olanlara geri qayıtmağa fokuslanıb. Artıq sistem yüksək qiymətlərə sahib olmaqla bağlı deyil. Bunun yerinə məktəb atmosferini daha bərabər bir hala gətirməyə fokuslanıblar.

1980-ci illərdən bəri Fin təhsilçiləri bu prinsipləri əsas hala götürüblər:

- Təhsil sosial bərabərsizliyi tənzimləmək üçün bir vasitə olmalıdır.
- Bütün şagirdlərə məktəb yeməyi pulsuzdur.
- Səhiyyə xidmətlərinin əl çatan olması.
- Psixoloji məsləhət.
- Fərdi yönləndirmə.

Daha yuxarı bir yaşda məktəbə başlamaq

Finlər çox incə detalları dəyişdirərək başladılar. Şagirdlər məktəbə 7 yaşında başlayırlar. İnkişaf illərində müstəqil olurlar və məcburi bir təhsil sisteminin parçası olma-

dan uşaqlar ola bilirlər. Fin şagirdlər üçün məcburi təhsil 9 illərdir. 9-cu sinif, ya da 16 yaşdan sonra hər şey seçimə bağlıdır.

Psixoloji bir hərəkət nöqtəsindən başlanırs hər şey. Klşe olsa da, dünyadakı bəzi şagirdlər özlerini həbsxanadaymış kimi hiss edirlər. Finlandiya isə bu məcburi ideali ortadan qaldırır və onun yerinə uşaqların həqiqi dünyaya hazırlayır.

Ənənəvi bir universitet diplomundan daha üstün bir professional variantlar təqdim etmək

Amerikada təhsil çox uzun və kəskin. Şagirdlər K-12 sisteminə müəllimdən müəllimə atılır. Hər sinif bir sonrakı üçün hazırlıq, hamısı ən yüksək nöqtə olan universitetdə bitir. Sonra universitet də konveyerdə növbəti bir mərhələyə hazırlığa göndədir. Bir çox şagirdin universitetə getməyə ehtiyacı yoxdur. Çünki bu şagirdlər menasız bir diplom alırlar, ya da öz məqsədlərini axtarmağa çalışarkən at-üst olurlar və böyük bir borc altına girirlər.

Finlandiya bu problemi şagirdlərə təhsillərinə davam etmələri üçün bərabər səviyyədə avantajlı seçimlər təqdim edərək həll edir. Universitet məzunu, ya da peşə məktəbi məzunu, ya da işçi sinfi arasındakı fərq çox daha azdır. Hamısı eyni dərəcədə professional və ya işinin ustası ola bilir. Finlandiyada üç illik Yük-

sək İkinci Məktəb var. Bu məktəblər şagirdləri universitetə qəbul imtahanı olan Yeterlilik İmtahanına hazırlayır. Bu əsasən, onların liseydəyken qazandıqları qabiliyyətlərə görə olur.

Bir də peşə təhsili var. Bu da şagirdləri müxtəlif karyerlər üçün hazırlayan üç illik bir proqramdır. Əgər istəsələr, Yeterlilik İmtahanına girə bilər və universitetə müraciət edə bilərlər.

Finlər məktəb günləri üçün daha gec oyanır

Erkən oyanmaq, avtobus yaxalamaq, sabah səhəyə qatılmaq və məktəbdən sonra əlavə proqramlar şagirdlər üçün vaxt itkisidir. Bəzi dərslərin 6 ilə 8 arası başladığını düşünsək, əlimizdə sadəcə aqressiv, ilhamsız ərgənlər qalır.

Finlandiyadakı şagirdlər məktəbə 9:00 ilə 9:45 arasında başlayırlar. Araşdırmalar göstərir ki, tez başlamaq şagirdlərin səhhəti və inkişafı üçün zərərli. Fin məktəbləri dərsə gec başlayıb, günortadan sonra 2:00 və ya 2:45-də bitirirlər. Uzun dərs saatları və ondan da uzun tənəffüslər var aralarında. Təhsil sistemi şagirdə məlumatı zorla öyrətmək, əzbərləmək üçün yox, tam bir öyrənmə atmosferi yaratmaq üçün verir.

Eyni müəllimlərdən daim öyrənmə sistemi

Fin məktəblərində az müəllim və şagird var. Auditoriyada bir sürü insana nəşə öy-

rədir, onları fərdi olaraq dəyərləndirmək qeyri-mümkündür. Finlandiyadakı şagirdlər əsasən təhsil həyatlarının 6 ili boyunca eyni müəllimlərdən dərs alırlar. Bu müddət ərzində müəllim bir ailə üzvü halına gələ bilər. Bu illərdə qarşılıqlı etibar yaranır ki, iki tərəf də bir-birini tanısın və hörmət etsin. Ehtiyaclar və öyrənmə formaları insandan insana dəyişiklik göstərir. Fin müəllimləri buna cavabdeh ola bilərlər, çünki şagirdin fərdi ehtiyaclarını anlamış olurlar. Doğru olaraq bu ehtiyacları müşahidə edə bilir və müddətlə maraqlanaraq hədəflərinə çatmalarına kömək edirlər. Növbəti müəllimə keçmək deyər, bir şey yoxdur, çünki növbəti müəllim deyər bir şey yoxdur.

Daha rahat bir atmosfer

Finlandiya məktəblərində bunu edirlər: az stress, az lazımsız təsnif və çoxlu diqqət. Şagirdlər gündə əsasən bir-iki

dərsə girirlər. Yeməklərini yemək, rekreasiyal fəaliyyətlərinin dadını çıxarmaq və sadəcə, rahatlaşmaq üçün saatları var. Uşaqların gün ərzində 15-20 dəqiqəlik ayağa qalxıb əsnəyə biləcəkləri, təmiz hava ala biləcəkləri və stresslərini azalda biləcəkləri tənəffüsləri var.

Bu cür atmosfərə müəllimlərin də ehtiyacı var, eyni zamanda. Bütün məktəblərdə müəllim otaqları var. Bu otaqlarda müəllimlər tənəffül edə, rahatlaya, günə hazırlana bilər və ya sosiallaşırlar. Müəllim də insandır və ən yaxşı şəkildə çalışa bilməsi üçün funksional olması lazımdır.

Az tapşırıq və bayırda az çalışmaq

Finlandiyadakı şagirdlər dünyadakı şagirdlər arasında ən az ev tapşırığına və bayırda çalışmağa sahib şagirdlərdir. Məktəbdən sonra məktəblə bağlı, sadəcə, yarım saat çalışırlar. Bundan başqa, Fin məktəblərində heç özəl müəllim yoxdur. Buna baxmayaraq, şagirdi stressə boğan sistemlərdən çox daha yaxşı performans təmin edirlər.

Fin şagirdlər hansısa məsələdə ən yaxşı olma stressi olmadan lazım olan hər şeyi məktəbdə edirlər. Qiymətlərlə bağlı qayğı keçirmələri ehtiyac qalmadək əldəki tək doğru məqsədə yönəli bilirlər. Bir insan olaraq öyrənmə və böyümə...

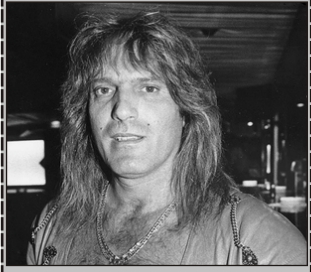
□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 205 (7094) 1 oktyabr 2018

6 min sevgilisi vardı, yataqda öldü

İtaliyanın ən məşhur pleyboyu Maurizio Zanfanti növbəti sevgilisi ilə yataqda olanda dünyasını dəyişib. Bu barədə "Metro" nəşri xəbər verib. Zanfantinin ləqəbi "Romeo" olub. O, iddia edirdi ki, 63 il boyunca 6 min qadınla sevgili olub. Öz pleyboy karyerasını o, 17 yaşında, 1970-ci illərdə başlayıb. Həmin vaxt o, məşhur kurtort şəhəri Riminiyadakı gecə klublarından birində çalışmış.

Zanfanti hər zaman qürrələnirmiş ki, "uğurlu yay" boyunca onun 200 sevgilisi olur. Onun rekord göstəricisi isə bir mövsüm boyunca 207 sevgili olub.

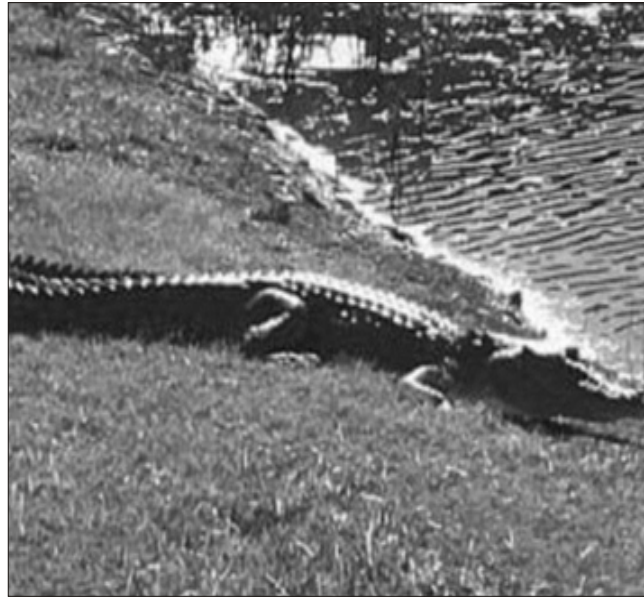
2016-cı ildə verdiyi müsahibələrdən birində Zanfanti bildirib ki, Riminiyada turizmin inkişafı üçün daha böyük işlər görüb, nəinki yüzlərlə turizm agentliyi. Qışda Zanfanti Skandinaviyanın turizm agentliklərində çalışır. O, o qədər populyar olub ki, İsveçdə onun xüsusi fiqurunu hazırlamışdılar.

Zanfanti 23 yaşlı Qərbi Avropadan gələn bir turistlə sevişən zaman yataqda dünyasını dəyişib. Onda ürək tutması baş verib. Qız dərhal təcili yardım çağırırsa da, onu xilas etmək mümkün olmayıb. Dostları iddia edirlər ki, o, həyatdan məhz bu cür getmək istəyirdi.

2 metrlik timsah kanalizasiyada gizləndi

Avstraliyada il yarımlıq axtarışdan sonra təhlükəli timsah yaxalanıb. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. 2.1 metr uzunluğu olan timsah Port Quqlas şəhərini yaxınlığında, Kvinslend ştatında yaşayıb. Altı ay boyunca timsah kanalizasiyada gizlənməyə müvəffəq olub. Timsah yaxalamaq üzrə mütəxəssislər çətinliklə də olsa, onu yaxalayıb və timsah fermasına aparıblar.

Duqlas qraflığının rəhbəri Culi Li bildirib ki, timsahın yaxalanması yerli əhalinin də rahatlığını təmin edib. İndi onlar özlərinin və uşaqlarının sağlamlığına görə xeyli rahatdırlar: "Qraflıq təmsilçiləri timsahın kanalizasiyada gizlənməsinə görə narahat

idilər. Çünki timsah bütün hallarda insanların yaşayış tərzinə ziyan vura bilərdi. Biz reynerlərə minnətdar ki, şəhər əhalisini bu belədən qurtardı".

Avstraliyada tapılan timsah planetdəki ən yırtıcı timsah növlərindən sayılır. Bu növün bəzi üzvləri hətta yeddi metr uzunluğa və iki ton ağırlığa da malik olurlar.

Zibili düzgün atmadığı üçün türmədə yatacaq

İsveçrənin Bil şəhər sakini zibili düzgün atmadığı üçün iki gününü türmədə keçirəcək. Bu bəəd "The Local" nəşri xəbər verib. 2017-ci ilin noyabrında 33 yaşlı kişi zibil dolu paketini müəyyən edilməmiş gündə küçədə qoyub. Bu isə zibilyığın maşınların həmin gün

zibili küçədən yığmaması demək idi. Bundan başqa, o, zibilləri küçəyə yerli icra qurumları tərəfindən tələb edilən bahalı torbada yox, adi paketdə atıb. Pozuntuya yol verən vətəndaşı zibillik polisinin əməkdaşları müəyyənləşdirib və ona 150 isveçrə frankı məbləğində cərimə ya-

zıb. Amma kişi bu cəriməni də vaxtında ödəməyib. Buna görə onu iki günlük türmə cəzasına məhkum ediblər. Kişinin öz cəzasını harada çəkəcəyi hələlik bəlli deyil. Polis eyni zamanda hazırda pozuntuya yol verən şəxsin harada olduğunu bildirməyə də məcbur deyil.

Bil şəhər rəhbərliyi iddia edir ki, keçən il zibili düzgün atmayan 209 şəhər sakininə cərimə yazıblar. Daha 600 nəfər isə xəbərdarlıq alıb.

Bu ilin mart ayının sonunda İsveçrə sakinləri zibillərini qonşu Fransaya atmaqla bağlı kampaనిyaya başlayıblar. Onlar bildirdilər ki, İsveçrədə zibilin daşınması, yəni emalı üçün tariflər həddən artıq yüksəkdir. Vətəndaşlar hətta zibilin düzgün atılmaması üçün 150 avro məbləğində cəriməni belə ödəməyə hazırdılar. Belə ki, bu, ümumi tullantı üçün məsrəflərdən daha ucuz başa gəlir.

Qoroskop

(1 oktyabr) Səbuhi Rəhimli

QOÇ - Əsas diqqəti fəaliyyətə yönəldin. Bəzi üzəndənirəq dostlarınızla sonrakı münasibətləri konkretləşdirin. Xəyanəti bağışlamadığınız kimi, özünüz də etməyin. Uzaq yola çıxmayın.

BUĞA - Bu gün istənilən məsələdə risk etmək sizə zərər verə bilər. Odur ki, hansısa addımı atmadan qabaq yüz ölçüb bir biçin. Müştəək fəaliyyətə başlamaq üçün saat 16-19 arasında yararlanın.

ƏKİZLƏR - İxtiyarınızda olan bu təqvimə sakit tərzdə başa vurmağa çalışın. Özünüzü gərginliyə sürükləməyin. Nəzərə alın ki, gün ərzində mənfi enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutacaq.

XƏRÇƏNG - Nə qədər sadə görünsəniz, ulduzların yanında hörmətiniz də bir o qədər çox olar. Sizə ehtiyac duyanlara kömək göstərin. Saat 16-dan sonra riskli işlərə aludə olmayın.

ŞİR - Ən başlıcası özünüzü mübahisədən qorumaqdır. Bunu bacarsanız, narahatçılığınız olmayacaq. İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək, problemləri birgə həll etmək üçün uğurlu məqamdır.

QIZ - Havalər nə qədər dəyişkən olsa da, fəaliyyətinizə ara verməyin. Çünki bütün astroloji qaynaqlar bu təqvimdə uğurlu karyeraya yetişmək şansınızdan xəbər verir. Təşəbbüskarlığı əldən verməyin.

TƏRƏZİ - İşlə bağlı yeniliklər yolunuzu gözləyir. Bu istiqamətdə sizə dəstək verənlər də tapılacaq. Günün ikinci yarısında birgə fəaliyyət planları haqqında bir daha götür-qoy etməyə dəyər.

ƏQRƏB - Bütün vacib işlərinizi saat 16-yə qədər yekunlaşdırın. Əgər bu proses sonrakı müddətə qədər uzansa, münaqişəli situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Qazanmaq ehtimalınız böyükdür.

OXATAN - Çoxları üçün təlatümlərlə dolu olan bu təqvim sizin üçün daha çox maddi cəhətdən uğurlu keçməlidir. Gözləmədiyiniz istiqamətlərdən yeni iş təklifləri də ala bilərsiniz.

OĞLAQ - Planetlərin bürcünüzdəki neqativ düzümü səhhətlə bağlı müəyyən problemlərə yol açə bilər. Odur ki, istirahətə daha böyük yer ayırın. Bu gün riskli pul sövdələşmələrinə uzaq olun.

SUTÖKƏN - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət qənaətbəxş olsa da, həmkarlarınızla aranızda soyuqluq yarana bilər. Bu amili nəzərə alıb verdiyiniz hər sözə əməl etməyə çalışın. Kimisə aldatmayın.

BALİQLAR - Gərgin məqamlarla dolu olan bu təqvimə səbrlə başa vurmağa çalışın. Bütün vacib işləri təxirə salın. Axşam saatlarında isə yalnız sağlamlığınızla məşğul olmalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadınlarm 82 faizi xəyanəti bağışlayır

A dnan Menderes Universitetinin tədqiqatçı-professor heyətinin apardığı araşdırma sübut edib ki, qadınlarm yaşı evlilikdəki xoşbəxtlikdə böyük rol oynayır. 34 cütlük üzərində aparılan araşdırma gec evlənen qadınlarm daha xoşbəxt olduqlarını göstərib.

Üstəlik, 30 yaş civarında ailə quran qadınlarm ailə içində yaranan problemi təkbaşına aradan qaldıra bilərlər. Bundan başqa, "Hansı halda evliliyinizi xilas etmək üçün mübarizə apararsınız" sualına da qadınlarm 82 %-i "mütəmadi bir hal almadığı halda xəyanət belə olarsa, mübarizə apararam" deyib. Bu yaşda evlənen qadınlarm işin içinə təzyiq, cinsi və fiziki zorakılıq girmədiyini müddətce evliliyi davam etdirirlər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Məsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.